

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

1/2023

Leden

**Finanční a ekonomické
INFORMACE**
Dokumentační bulletin MF
**Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
Mgr. J. Machonský, Bc. H. Nováková,
S. Pelech, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 31. 1. 2023

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrda,
S. Pelech, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám lednové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Americký dolar si v posledních desetiletích vydobyl ve světě zdánlivě naprosto neotřesitelné postavení. Drtivá většina vlád (a finančních institucí) ho drží jako nezbytnou součást svých zahraničních směnných rezerv. V dolarech je také obvykle určována mezinárodní cena zboží (komodit, služeb) na globálním trhu. Síla amerického dolaru vždy odrážela sílu a sebevědomí Spojených států amerických. Ovšem v posledních dvaceti letech začínají posilovat i ostatní rezervní měny, a kondice největší ekonomiky světa je nebyvalou měrou nahlodávána vnitřními i vnějšími problémy. Dolar má stále ve světě velmi zvučné jméno, ovšem mnozí (ne poprvé) předpokládají ústup z někdejší slávy. V přehledovém článku s názvem „Dolar a jeho obraz v loňském tisku: diskuze nad možnou ztrátou dominantního postavení s ohledem na sankce proti Rusku; příčiny a důsledky výrazného posilování dolaru ve druhé polovině roku“ sledujeme zasvěcené komentáře předních odborníků na toto téma.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

ČNB vydala el. publikaci **Digitální peníze centrálních bank** (CBCD), viz: <https://www.cnb.cz/cs/platebnistyky/digitalni-penize-centralnich-bank-cbdc>

Vyšel **OECD Pension Outlook 2022**, viz: https://www.oecd-ilibrary.org/finance-and-investment/oecd-pensions-outlook-2022_20c7f443-en

Publikováno na webu MF

3.1. byla zveřejněna pravidelná zpráva: **Strategie financování a řízení státního dluhu České republiky na rok 2023** viz: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-statniho-dluhu/publikace/strategie-financovani-a-rizeni-statniho-/2023/strategie-financovani-a-rizeni-statniho-49818/>

26. 1. byla zveřejněna lednová **Makroekonomická predikce** viz: <https://mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2023/makroekonomicka-predikce-leden-2023-50123/>

Monitoring tisku

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 1. 2023 – 30. 1. 2023 se tentokrát věnuje tématu:

Silná koruna

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Dolar a jeho obraz v loňském tisku: diskuze nad možnou ztrátou dominantního postavení s ohledem na sankce proti Rusku; příčiny a důsledky výrazného posilování dolaru ve druhé polovině roku	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	9
Daně.....	9
Ekonomické vědy. Ekonomie	14
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	15
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	20
Informatika. Počítače	23
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	23
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	24
Podnik a podnikání	25
Pojišťovnictví. Sociální péče	26
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	26
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	27
Právo.....	28
Statistika. Demografie. Sociologie	29
Účetnictví	29
Veřejná správa	30
Veřejné finance. Rozpočet.....	31
Životní prostředí	32
Životní úroveň	32
Ostatní	32
Přehled nových knih	38
Seznam českých periodik pro rok 2023.....	44
Seznam zahraničních periodik pro rok 2023.....	46

Dolar a jeho obraz v loňském tisku: diskuze nad možnou ztrátou dominantního postavení s ohledem na sankce proti Rusku; příčiny a důsledky výrazného posilování dolaru ve druhé polovině roku

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková

Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

Jedním z témat, které v loňském roce v souvislosti s dalším světovým děním vzbudilo ohlasy v tisku, byl dolar a jeho možný upadající význam, zároveň se ale také hovořilo o dopadech posilování americké měny na další ekonomiky, včetně možné obrany proti silnému dolaru. Komentátoři v zahraničním tisku nejprve opět oživilo dlouho diskutované téma, zda dolaru hrozí ztráta pozice hlavní světové rezervní měny. K těmto úvahám je přiměla válka na Ukrajině a následné finanční sankce uvalené na Rusko. Posléze ale v tisku převážilo téma silného dolaru, včetně příčin této situace a potenciálních důsledků.

Ztrácí skutečně americký dolar svůj význam?

Debata o tom, zda americký dolar může ztratit své dominantní postavení, nejsou zdaleka nové, ostatně se jich dotkly i některé přehledové články našeho bulletinu. Nejnověji se však o tématu začalo znovu psát v souvislosti se zmrazením rezerv ruské centrální banky v reakci na napadení Ukrajiny Ruskem. Tento krok by podle některých komentátorů mohl podnítit obavy dalších států z podobného opatření a v konečném důsledku vést k úpadku zájmu o dolar. Téma zastřešil mj. článek *Financial warfare: will there be a backlash against the dollar?*¹ deníku Financial Times. Sankce uvalené na Rusko byly bezprecedentní, přičemž jejich síla vycházela právě z dominance americké měny ve světovém obchodu, finančních transakcích i v rezervách centrálních bank. Tím, že byl dolar použit jako zbraň proti Rusku, by se však globální finanční systém mohl postupně rozpadnout do vzájemně soupeřících bloků, což by mohlo v konečném důsledku poškodit všechny. Velmocí, která by dlouhodobě ráda posílila význam své měny, je Čína. Ta zároveň před několika lety vyvinula svůj mezibankovní platební systém CIPS. Pro oslabování významu americké měny by hovořil i po desetiletí postupně klesající podíl dolaru v rezervách centrálních bank. Zároveň však existuje řada argumentů, proč je na podobné diskuze zatím příliš brzy – dolar zatím nelze jednoduše nahradit, oproti jiným měnám vyniká mj. svou konvertibilitou i jinými pro investory pozitivními vlastnostmi. Diskuze okolo dolaru, které se vedly po vpádu Ruska na Ukrajinu, se objevovaly již v roce 2008, kdy Spojené státy znemožnily Íránu použití dolaru k transakcím v oblasti energetiky – i tehdy si dolar však svou pozici udržel.

Trendům ve vývoji rezerv centrálních bank se věnoval komentář *Ukraine war accelerates the stealth erosion of dollar dominance*² Barryho Eichengreena. Autor upozorňuje na to, že již několik desetiletí dochází k diverzifikaci rezerv, ne však ve prospěch jedné další významné měny (eura, britské libry, japonského jenu či čínského jüanu), jak by se mohlo zdát – jak zjistil Mezinárodní měnový fond, z diverzifikace těží především měny menších ekonomik, jako např. Kanady, Austrálie, Švédska, Jižní Korey či Singapuru, a to z důvodu vyšší výnosnosti i vyšší likvidity oproti minulosti. Eichengreen očekává do budoucna přechod na multipolární mezinárodní měnový systém, a tedy ne na systém založený pouze na dominanci dolaru, eura a jüanu. Válka na Ukrajině podle něj diverzifikaci urychlí.

Další komentátorka Financial Times Claire Jones v příspěvku *Does sterling's slide into obscurity foreshadow the US dollar's fate?*³ srovnává vývoj zájmu o dolar s „osudem“ britské libry. Důvodem dřívější dominance libry bylo výsadní postavení Velké Británie ve světovém obchodu, zároveň se britská

¹ WIGGLESWORTH, Robin, IVANOVA, Polina a SMITH, Colby. Financial warfare: will there be a backlash against the dollar? In: *FT.com* [online]. April 7 2022 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/220db8f2-2980-410f-aab8-f471369ac3cf>.

² Eichengreen, Barry. Ukraine war accelerates the stealth erosion of dollar dominance. In: *FT.com* [online]. March 28 2022 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/5f13270f-9293-42f9-a4f0-13290109ea02>.

³ JONES, Claire. Does sterling's slide into obscurity foreshadow the US dollar's fate?. In: *FT.com* [online]. April 7 2022 [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/9ce54a9e-be11-4b61-bf49-f2cfe5b22628>.

libra používala k fakturaci a vypořádání obchodu. Postavení Velké Británie ve světovém obchodu začalo postupně upadat před sto lety, tj. ve 20. letech 20. století, to ale nevedlo k okamžitému odklonu od libry: britská měna si svou pozici udržela ještě po několik desetiletí. Dolar nyní čelí podobným výzvám, jako kdysi libra. Nezdá se však, že by dolar mohl být v blízké době nahrazen čínským jüanem – čínské kapitálové trhy by musely být otevřenější, zájem o dolar se navíc odvíjí od důvěry v americké instituce a zákonodárství. Pozice dolaru sice není zcela neotřesitelná, ale situace, ke které došlo v případě britské libry (nahrazení dominance jedné měny jinou měnou), se pravděpodobně opakovat nebude. Spíše budou podle autorky dominovat dvě měny – v jedné části světa americký dolar, v jiných regionech čínský jüan.

K podobnému závěru dochází i přední ekonomický komentátor Financial Times Martin Wolf ve svém příspěvku *A new world of currency disorder looms*⁴. I Wolf dával v článku z loňského března do souvislosti otázku zmrazení ruských rezerv a možný odklon od amerického dolaru v celosvětovém měřítku. Teoreticky se nabízejí čtyři alternativy k dolaru: soukromé měny, jako např. bitcoin; komoditní peníze, jako např. zlato; globální měna, jako např. zvláštní práva čerpání (SDR) Mezinárodního měnového fondu; nebo popř. jiná národní měna, jako např. čínský jüan. Z různých důvodů Wolf považuje za reálnou variantu jen náhradu dolaru jinou národní měnou, přičemž i do toho je zatím daleko – čínský finanční systém není dostatečně rozvinutý; jüan není plně směnitelný a nedostatky se objevují i v oblasti dodržování pravidel právního státu (*rule of law*). Do budoucna se však jeví slibně projekt čínské digitální měny (e-CNY) a platební systém CIPS – digitální jüan by v dlouhodobějším časovém horizontu mohl dominovat v zahraničním obchodu mezi Čínou a jejími obchodními partnery. Pověst dolaru by podle Wolfa mohla poškodit spíše vysoká inflace, než jeho využívání jako zbraně. Ani Martin Wolf ale neočekává, že by dolar mohl být zcela nahrazen čínským jüanem – i on považuje za reálnější vznik dvou měnových systémů, západního a čínského.

Komentář *The dollar sits atop a global monetary order shaken by sanctions*⁵ připomíná, že i přes rostoucí tendenci zohledňování geopolitického aspektu při správě rezerv bývá stále rozhodující ekonomický aspekt – jakou roli hraje určitá měna v mezinárodním obchodu a finančních vztazích. V této oblasti nelze očekávat v blízké době zásadní zvraty. K určitým změnám ale přesto může dojít: politicky spřízněné státy např. mohou podle autorky vytvořit systém vzájemné finanční pomoci, popř. může dojít k poklesu transparentnosti údajů o skladbě rezerv.

Do jaké míry americký dolar stále funguje jako „bezpečné útočiště“ zjišťoval i průzkum provedený mezi 82 zástupci centrálních bank, kteří dohromady spravují téměř polovinu světových rezerv. Průzkum, jehož výsledky jsou stručně prezentovány v článku *Central bankers agree: the dollar's still the top dog*⁶, proběhl mezi loňským únorem a březnem. Respondenti téměř jednomyslně souhlasí s tím, že je dolar stále bezpečným útočištěm a zatím k němu neexistuje alternativa⁷.

Budoucností dolaru v souvislosti s jeho posilováním ve druhé polovině loňského roku se zabýval Ruchir Sharma v komentáři *A post-dollar world is coming*⁸. Autor upozorňoval na to, že předchozí dolarové cykly trvaly přibližně sedm let – v loňském roce dolar rostl již jedenáctým rokem, přičemž hodnota dolaru vzhledem k jiným významným měnám byla vyšší o 20 % vůči dlouhodobému trendu. Autor vzhledem k situaci americké ekonomiky (vývoj platební bilance, hospodářský růst) a historickým paralelám očekává, že se trend změní. Pokud by období poklesu trvalo dlouho, mohla by být ohrožena pozice dolaru jako nejdůvěryhodnější měny. Dolar si navíc drží status rezervní měny déle, než jeho předchůdci v minulosti. Sharma také v komentáři varuje před již zmíněným argumentem „Tina“ (*there is no alternative* – neexistuje jiná alternativa) části analytiků.

⁴ WOLF, Martin. A new world of currency disorder looms. In: *FT.com* [online]. March 29 2022 [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/f18cf835-02a0-44ff-875f-7de7facba54e>.

⁵ MATEOS Y LAGO, Isabelle. The dollar sits atop a global monetary order shaken by sanctions. In: *FT.com* [online]. July 19 2022 [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/e2a69a2b-8eb1-4164-97ab-7a532cf743a2>.

⁶ JONES, Claire. Central bankers agree: the dollar's still the top dog. In: *FT.com* [online]. July 19 2022 [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/ca117296-c776-4f66-bcee-2732678486e1>.

⁷ Plný text zprávy je dostupný pro předplatitele na webu Central Banking – více viz: <https://www.centralbanking.com/hsbc-reserve-management-trends-2022>.

⁸ SHARMA, Ruchir. A post-dollar world is coming. In: *FT.com* [online]. August 28 2022 [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/989b2e50-e8b5-474c-86a3-190c6881b235>.

Posilování dolaru v průběhu loňského roku: příčiny, důsledky a možná řešení

Zejména během jara se však začaly objevovat v tisku i články o rekordně silném dolaru a souvisejících aspektech. Za posilování dolaru stály dvě hlavní příčiny: radikálnější zpřísnování měnové politiky americkou centrální bankou oproti jiným regionům, což přilákalo investory; nejistota a napětí vzhledem k válce na Ukrajině (již zmíněná pozice dolaru jako bezpečného přístavu).⁹ Rada komentátorů se posléze zabývala dopady posilování dolaru na světovou ekonomiku i různé regiony.

Mohamed El-Erian v příspěvku *The dollar's rapid rise increases risks for global economy*¹⁰ nejprve připomínal, že teoreticky by posilování dolaru (a zároveň oslabování lokálních měn) mohlo posílit export ze zemí, jejichž měna oslabuje. Zároveň by posílení dolaru mohlo snížit náklady na dovoz do USA, což by mohlo vést ke zmírnění inflačních tlaků ve Spojených státech. Posilování dolaru však přináší i nepříznivé důsledky a rizika: v rozvojových zemích roste cena dovozu, zdražuje se obsluha dluhu a objevuje se hrozba finanční nestability. Nejvýrazněji se tato rizika projeví v nízkopříjmových ekonomikách zasazených růstem cen energií a potravin. Pokud by krize zasáhla více zemí, rostla by zároveň rizika pro světovou ekonomiku v podobě poškozeného hospodářského růstu, neschopnosti splácet dluh a politické a společenské nestability. Destabilizované rozvojové ekonomiky pak mohou zvýšit volatilitu na finančních trzích. Cestu, jak se s příliš rychlým posilováním dolaru vypořádat, představuje pro ostatní země urychlení strukturálních reforem, jež by podpořily produktivitu a hospodářský růst.

Dopady silného dolaru na ekonomiky rozvojových zemí se zabýval i David Lubin v komentáři *A stronger dollar might hit emerging economies harder this cycle*¹¹. Autor uvádí, že jsou rozvojové země vystaveny na milost měnové politiky americké centrální banky: v případě zpřísnování měnové politiky (růst úrokových sazeb) jim hrozí kapitálový odliv (investoři se vrací do USA za vyšší výnosností). Kromě toho však ztěžuje život rozvojovým zemím i silnější dolar, a to prostřednictvím čtyř kanálů: kvůli poklesu celosvětového hospodářského růstu (mimo USA klesá kupní síla, méně se obchoduje, rozvojové země jako malé otevřené ekonomiky závisí na obchodu); prostřednictvím zdražení obsluhy dluhu; poškozením Číny i dalších zemí, které jsou na ni ekonomicky navázané (malým a středním podnikům v Číně, které mají problém se ziskovostí, se zdraží dovoz); oslabení lokálních měn může ještě více podnítit inflaci. Rozvojové ekonomiky tak čeká nepříznivé období. Do budoucna jim navíc mohou ublížit snahy o deglobalizaci a posilování odolnosti dodavatelských řetězců.

O tom, že by administrativa amerického prezidenta J. Bidena na posilující dolar měla reagovat, byl přesvědčen Ruchir Sharma, který ve svém dalším komentáři *Biden should act now on the wrecking-ball dollar*¹² pro Financial Times uváděl, že dolar posiluje víc, než by odpovídalo hospodářské realitě, mj. i kvůli iracionálnímu chování investorů. Spojené státy by měly přesvědčit ostatní země, aby dolar prodávaly, to se ale kvůli boji s inflací nedá příliš očekávat. Z několika důvodů by nicméně oslabení dolaru podle Sharmy nemuselo v boji s inflací uškodit. Podíl dovozu na americkém HDP je oproti jiným rozvinutým zemím nízký; dolar má navíc ve světě unikátní postavení (velká část světového obchodu, včetně většiny dovozu do USA, je stejně oceňována v dolarech). Když dolar oslabí o 1 %, dochází tak podle autora k růstu inflace v USA pouze o 0,03 % – v jiných rozvinutých zemích by se přitom inflace zvýšila trojnásobně, v rozvojových zemích pak až šestnásobně. Pro samotné Spojené státy jsou podle Sharmy rizika plynoucí z nepříznivých dopadů silného dolaru na světovou ekonomiku vyšší, než jsou rizika plynoucí z vlivu slabého dolaru na americkou inflaci. Část centrálních bank rozvíjejících se ekonomik se dolaru na podzim loňského roku zbavovala, a to dokonce v rekordní míře, více by však pomohlo koordinované řešení, které se již osvědčilo v minulosti¹³.

⁹ DUGUID, Kate. US dollar hits highest level in more than 2 years. In: *FT.com* [online]. April 25 2022 [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/7928db39-8a5b-4963-bea5-80714143c8fd>.

¹⁰ EL-ELRIAN, Mohamed. The dollar's rapid rise increases risks for global economy. In: *FT.com* [online]. May 17 2022 [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/099cf547-9081-488b-87c3-5bf66c18843f>.

¹¹ LUBIN, David. A stronger dollar might hit emerging economies harder this cycle. In: *FT.com* [online]. June 28 2022 [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/3e8737a0-b4c1-4e7c-b93f-f646e3c699dd>.

¹² SHARMA, Ruchir. Biden should act now on the wrecking-ball dollar. In: *FT.com* [online]. October 10 2022 [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/38ca6bdd-068e-4fe2-a684-484a5725ad8d>.

¹³ Autor narážel na Dohodu z hotelu Plaza (Plaza Accord) z roku 1985 – více viz https://en.wikipedia.org/wiki/Plaza_Accord.

Stephen Bartolomeusz upozorňuje v příspěvku *Soaring US dollar could spark world currency war: Comment*¹⁴ na to, že rychlé posilování dolaru by mohlo vést ke zvyšování úrokových sazeb v zemích mimo USA více, než by jinak bylo nutné. Došlo by tak k tzv. „obrácené měnové válce“ (při minulých měnových válkách docházelo ke konkurenční devalvaci ve snaze posílit export). Koordinovaný krok různých zemí k oslabení amerického dolaru se přesto v době vydání článku (červenec 2022) neplánoval.

Možnou koordinací vedoucí k oslabení amerického dolaru se zabýval i příspěvek *A Strong Dollar Is Hurting Other Countries. Should the Fed Care?*¹⁵ deníku New York Times. Autor Peter Coy mj. připomíná negativní dopady silného dolaru na ekonomiku rozvojových i rozvinutých zemí. V rozvojových zemích došlo v 80. letech vlivem zvyšování úrokových sazeb v USA k sérii dluhových krizí. Část ekonomů se domnívá, že by americká centrální banka měla sledovat dopady své měnové politiky v zahraničí na všechny zainteresované skupiny („stakeholders“), vzhledem k tomu, že je dolar světovou rezervní měnou. Podle Coye jde o střízlivý požadavek – pokud Fed nezohlední účinky své měnové politiky v zahraničí, může se stát, že měnovou politikou zpřísní až příliš (např. při zpomalení hospodářského růstu v zahraničí vlivem přísnější měnové politiky v USA si Spojené státy mohou zmenšit trh pro svůj export, čímž zpětně zpomalí i tamní hospodářský růst). Coy dále cituje závěry různých studií a názory několika ekonomů na to, zda je koordinace americké měnové politiky se zahraničím žádoucí – část ekonomů (mj. bývalý guvernér indické centrální banky Raghuram Rajan) se v minulosti vyslovila pro nepřímou koordinaci formou „sebedisciplíny“, jiní ekonomové si však nejsou jisti její proveditelností, ani tím, zda je koordinace žádoucí. Dohoda z hotelu Plaza, při které se několik států v r. 1985 zavázalo snížit nadhodnocení dolaru, sice fungovala, ale jde spíše o výjimku. Není např. jasné, jak by Spojené státy byly kompenzovány za to, že by se odchýlily od své optimální měnové politiky. Další odborníci (např. ekonomka Şebnem Kalemlı-Özcan) uznávají, že finanční krize vznikají nebo jsou zvýrazněny děním ve Spojených státech, ale rozvojové trhy by měly převzít odpovědnost tím, že se budou snažit držet inflaci pod kontrolou a příliš se nezadlužovat.

Některé centrální banky zejména v Asii reagovaly na silný dolar kurzovými intervencemi, jak upozorňuje například článek *Viele Notenbanken kämpfen gegen den starken Dollar – mit einer riskanten Strategie*¹⁶ Jana Malliena. Kurzové intervence spočívající v prodeji devizových rezerv jsou však omezené jejich zásobou. Z minulosti jsou známy různé případy, kdy se stabilizace kurzu prostřednictvím intervencí nepovedla (např. v Číně v r. 2015). Provádět intervence je tak vhodné pouze krátkodobě. I tento autor diskutuje o možnosti společné akce různých centrálních bank směřující k oslabení amerického dolaru, Spojené státy však v současné době tento krok nepodporují.

To, že by měly být devizové intervence spíše dočasným opatřením, uvádí i autoři článku *How countries should respond to the strong dollar*¹⁷ zveřejněného na blogu MMF. Intervence by měly být vyhrazené pro případy, kdy se výrazně zvýší riziko finanční nestability, popř. kdy je zásadně ohrožena schopnost centrální banky udržovat cenovou stabilitu – neměly by nahrazovat jiná makroekonomická opatření. Státům by měla zůstat dostatečná zásoba rezerv pro případ ještě horších turbulencí. Dále článek zmiňuje různé možnosti, jak zvýšit odolnost ekonomik (centrální banky by mj. měly obnovit swapové linky s centrálními bankami vyspělých ekonomik).

¹⁴ BARTHOLOMEUSZ, Stephen. Soaring US dollar could spark world currency war: Comment. *The Age*. 15 July 2022, p. 28. ISSN 2203-580X. Dostupné také po přihlášení ze systému Proquest z: <https://www.proquest.com/docview/2689047009/fulltext/66466D4218A04B5APO/1?accountid=45378>.

¹⁵ COY, Peter. A Strong Dollar Is Hurting Other Countries. Should the Fed Care? *The New York Times, International Edition*. Oct 3, 2022. ISSN 2474-7149. Dostupné také po přihlášení ze systému Proquest z <https://www.proquest.com/docview/2721071729/fulltext/F4EFDC5BFB67494APO/2?accountid=45378>.

¹⁶ MALLIEN, Jan. Viele Notenbanken kämpfen gegen den starken Dollar – mit einer riskanten Strategie. In: *Handelsblatt.com* [online]. 21.10.2022 [cit. 2022-12-13]. Dostupné také v archivu po přihlášení z: https://archiv.handelsblatt.com/document/HBON_HB_28755600.

¹⁷ GOPINATH, Gita a GOURINCHAS, Pierre-Olivier. How Countries Should Respond to the Strong Dollar. In: *IMF blog* [online]. October 14, 2022 [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2022/10/14/how-countries-should-respond-to-the-strong-dollar>.

Na závěr je nutné poznamenat, že v posledních měsících americký dolar opět oslabil, což ovšem ještě nemusí nic znamenat, a to ani navzdory očekávání některých investorů, jak upozorňuje lednový příspěvek *Everyone's problem*¹⁸ v *The Economist*. Nynější oslabení může být pouze dočasné, a to vedle dalších důvodů i kvůli stále přetrvávajícím obavám ve světě a vnímání dolaru jako bezpečného přístavu, což by mohlo způsobit opětovné posílení měny.

¹⁸ Everyone's problem. *The Economist*. 446(9329), 70. ISSN 0013-0613. Dostupné také po přihlášení ze systému Proquest z: <https://www.proquest.com/docview/2765347929/409559B8FC6447A7PQ/1?accountid=45378>.

Daně

Zdeněk Morávek

Bezúplatné příjmy z pohledu veřejně prospěšných poplatníků

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 18, (2023) č. 1, s. 68-71

Článek přibližuje základní právní úpravu zdanění bezúplatných příjmů ve vztahu k veřejně prospěšným poplatníkům. Od r. 2014 jsou bezúplatné příjmy předmětem daně z příjmů, z pohledu veřejně prospěšných poplatníků je potom rozhodující ustanovení § 19 ZDP, které osvobozuje od daně některé tyto příjmy za splnění stanovených podmínek. Autor prostřednictvím příkladů seznamuje s příjmy z darování, jejich zdaněním, dále upozorňuje na problematiku neuplatnění osvobození z daru a vyloučení z daňové uznatelnosti nákladů výdaje vynaložení na příjmy, které nejsou předmětem daně; rovněž na příjmy od daně osvobozené nebo nezahrnované do základu daně.

Javier Espinoza

Brussels undaunted by legal setbacks in battle with tax schemes

Právní neúspěchy v boji s daňovými schémata Brusel neohrozily

Financial Times, Vol. 2022, No. 41192 (8.12.2022), p. 6

Autor v článku komentuje světovou situaci při tvorbě daňové dohody, jejímž cílem je řešit nespokojenost veřejnosti s velkými společnostmi, které neplatí spravedlivý podíl na daních. Po nedávných rozhodnutích SDEU proti dánské komisařce Vestagerové v oblasti pravidel státní podpory se EU chystá postihnout daňová schémata členských států, jako je Irsko a Lucembursko. Článek se věnuje také situaci na globální úrovni, kde pokrok vážne, přestože podle propočtů by dohoda mohla přinést 150 miliard dolarů ročně na daních navíc od největších nadnárodních společností.

Hans Nieskens

Der Grundsatz der steuerlichen Neutralität in der Mehrwertsteuer/Umsatzsteuer : was hat die Praxis davon?

Zásada daňové neutrality v oblasti daně z přidané hodnoty : co z toho má praxe?

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 71, (2022) Nr. 20, S. 749-754

Bližší pohled na problematiku praktické aplikace zásady daňové neutrality v oblasti daně z přidané hodnoty/daně z obratu v díci Evropského soudního dvora. Článek uvádí několik příkladů především ze soukromé podnikatelské praxe a v širším smyslu se zamýšlí nad podstatou nepsané zásady a její praktické uplatnitelnosti a vymahatelnosti. - Poznámky.

Olivia Kozłowski

Die Gewerbesteuer im Europäischen Steuerrecht : besteht ein gesetzgeberischer Anpassungszwang des Gewerbesteuerrechts an die sekundärrechtlichen Vorgaben?

Živnostenská daň v evropském daňovém právu : existuje legislativní povinnost přizpůsobit živnostenské daňové právo sekundární legislativě?

Finanz-Rundschau, Jg. 104, (2022) Nr. 23, S. 1061-1069

Podrobný pohled na živnostenskou daň v evropském daňovém právu a na problematiku povinné adaptace sekundárního práva do německých daňových zákonů. Článek přehledně shrnuje evropské sekundární zákonné normy: MTRL – Mutter-Tochter-Richtlinie (směrnice o dceřiných společnostech), ZLR – Zins- und Lizenzgebühren-Richtlinie (směrnice upravující licenční poplatky) a ATAD – Anti-Steuervermeidungsrichtlinie (směrnice proti daňovým únikům). Popisuje stanovené cíle evropské daňové legislativy a související nadnárodní opatření proti dvojímu zdanění. Systematicky zkoumá uvedené směrnice optikou judikátů Evropského soudního dvora se záměrem definovat podmínky povinné adaptace sekundárního evropského práva do německé legislativy. Dochází k závěru, kdy adaptace sekundárního práva není povinnou a přijímající strana má volnost při tvorbě vlastního zákona o živnostenské dani. - Poznámky.

Stephan Muehlbacher and Thomas Sabitzer

Fining tax evasion : is adjusting fines to level of income fairer than basing fines solely on the evaded amount?

Ukládání pokut za daňové úniky : je přizpůsobení pokut výši příjmu spravedlivější než pokuty určené výhradně na základě výše daňového úniku?

FinanzArchiv, Vol. 78, (2022) No. 3, p. 291-311

V příspěvku je na základě experimentu provedeného mezi 191 účastníky z Rakouska zkoumáno, jak by laici postupovali při ukládání trestů za daňové úniky. Účastníci průzkumu nejprve zastávali názor, že by se měla výše pokuty odvíjet od výše příjmu dotčené osoby, v roli "soudce" však posléze někdy postupovali jinak, a to v závislosti na dodatečně dodaných informacích (pokud byli účastníci experimentu informováni i o plné výši daňového závazku dotčené osoby, ukládali pokutu v obdobné výši bez ohledu na příjmy dotčené osoby). - Poznámky.

Benjamin Peuthert, Daniel Simon Schaebs

Institut für empirische Steuerforschung (IfeS) oder kooperative Forschung mit "Kohärenz-Stelle": Steuerverwaltung quo vadis?

Institut pro empirický výzkum daní (IfeS) nebo kooperativní výzkum s "koherenční jednotkou" : quo vadis, daňová správa?

Der Betrieb, Jg. 75, (2022) Nr. 47, S. 2762-2764

Německé spolkové ministerstvo financí oznámilo v r. 2021 založení daňového výzkumného institutu, aby splnilo požadavek zprávy z května 2020 "Potřeba, potenciál a východiska pro zlepšení datové infrastruktury pro daňovou politiku" svého vědeckého poradního sboru. Po změně vlády se o tom mlčí. Zůstane tedy institut IfeS zachován, nebo již spolkové ministerstvo financí zkoumá jeho konkrétní alternativu? - Poznámky.

Tomoharu Mori, Hirofumi Kurokawa, and Fumio Ohtake

Labor supply reaction to wage cuts and tax increases : a real-effort experiment

Reakce nabídky práce na mzdové škrty a zvyšování daní : experiment založený na skutečném úsilí

FinanzArchiv, Vol. 78, (2022) No. 3, p. 362-377

V příspěvku je na základě experimentu provedeného mezi 150 studenty univerzity v japonské Osace ověřována platnost dvou jevů zmiňovaných různými autory v literatuře - tzv. "iluze čistých mezd" (net wage illusion) a tzv. "averze k daním" (tax aversion). Oba jevy se týkají vlivu daní na nabídku práce. Podle "iluze čistých mezd" odvíjejí zaměstnanci své úsilí spíše od výše hrubé mzdy, podle "averze k daním" reagují pracovníci silně negativně na zdanění snížením svého úsilí (za dalších podmínek daných experimentem). V této studii se však ani jeden z jevů nepotvrdil. - Poznámky.

Miloš Longin

Nejčastější typy investičních příjmů a jejich zdanění. 2. část

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 30, (2022) č. 4, s. 35-42

Článek se zaměřuje na příjmy z investování fyzických osob v ČR a na jejich zdanění daní z příjmů. Zabývá se investicemi do cenných papírů, investicemi do finančních derivátů a speciálními investicemi (měnový pár, binární opce, AOS - automatizovaný obchodní systém, kryptoměny). Autor přibližuje zdanění příjmů z podílu na zisku (dividend) u majetkových cenných papírů, úrokových příjmů plynoucích z dluhových cenných papírů a z prodeje cenných papírů. Dále se zaměřuje na zdanění finančních derivátů i příjmů z transakcí s kryptoměny (těžba/získávání kryptoměny, nákup a prodej zboží a služeb za kryptoměny, směna kryptoměny za fiat měnu). Problematika je ilustrována na řadě příkladů. - Poznámky.

Vratislav Košťál

Nejvyšší správní soud: Limity závaznosti rozsudku pro uznání pro správce daně v daňovém řízení

Právní rozhledy, Sv. 30, (2022) č. 21, s. 760-762

Komentovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 17.8.2022, č. j. 1 Afs 86/2021-34, ve kterém byla posuzována ryze právní otázka závaznosti rozhodnutí o předběžné otázce podle § 99 daňového řádu (konkrétně civilního rozsudku pro uznání dle § 153a OSŘ), pro správce daně v daňovém řízení. Ten posuzoval vlastnictví finančních prostředků podléhajících zdanění jako příjem. NSS uvádí, že odpověď na předběžnou otázku byla učiněna formou zkratkovitého rozsudku pro uznání, bez informace o skutkovém

stavu a naléhavosti právního zájmu na určení vlastnictví. Správce daně je tak vázán závěry učiněnými na základě dokazování v civilním řízení v rozsahu, ve kterém se dokazování skutečně provádělo.

Jiří Nesrovnal, Tomáš Havel, Jana Doškářová, Martina Šotníková, Ivana Stibůrková

Některé daňové konsekvence související s agresí Ruské federace na Ukrajině : výkladová stanoviska
Účetnictví, Sv. 2022, č. 12, s. 38-49

Príspevek shrnuje závěry koordinačních výborů (odborných diskuzí mezi zástupci GŘ a Komory daňových poradců) na téma daňových dopadů různých forem finanční pomoci Ukrajině. Řešeny byly otázky týkající se mj. dobrovolnictví, darů či překážek v práci na straně ukrajinských zaměstnanců. GŘ se ve svých stanoviscích vyjádřilo k řešení těchto otázek podle zákona o daních z příjmů a zákona o DPH.

Ondřej Poupě

Novela zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní - DAC 7

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 30, (2022) č. 4, s. 2-7

Článek popisuje obsah novely č. 373/2022 Sb. zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní v souvislosti s implementací evropské směrnice DAC 7 v ČR s důrazem na nově zavedený druh automatické výměny informací provozovatelů platform. Změny vyvolané směrnicí DAC 7 lze rozdělit do dvou hlavních tematických okruhů - automatická výměna informací poskytovaných provozovateli internetových platform a společná daňová kontrola. V článku je charakterizován cíl DAC 7, prodejce jako ústřední postava automatické výměny informací a provozovatel platformy. Autor se dále zaměřuje na povinnosti oznamujících provozovatelů platform (registrační a ohlašovací, povinnost zjišťování a prověřování, oznamovací povinnost) a sankční mechanismy (institut tzv. kvalifikované výzvy k podání oznámení, seznam nespolupracujících platform, peněžité sankce). Od 1.1.2024 nabydou účinnosti ustanovení týkající se institutu společné daňové kontroly, který by měl usnadnit účast zahraničních osob na tuzemských kontrolních postupech. - Poznámky.

Zdeněk Nejezchleb

Odpočty DPH u odpadového hospodářství obcí ve vazbě na závěry Koordinačního výboru Komory daňových poradců a Generálního finančního ředitelství č. 591/23.3.2022

Unes - účetnictví neziskového sektoru, Sv. 20, (2022) č. 11, s. 12-18

Na půdě koordinačních výborů (odborných diskuzí, kterých se účastní daňoví poradci a zástupci GŘ) se probírala problematika DPH u služeb fakturovaných obcemi autorizovaným obalovým společenstvem a provozovatelům kolektivních systémů. Dříve tyto činnosti nepodléhaly DPH, nově ale bylo rozhodnuto, že tyto služby nelze klasifikovat jako výkon veřejné správy a služby mají dani podléhat. Článek na praktických příkladech ukazuje, jak postupovat při odpočtu DPH u uvedených služeb.

Robin Jessen, Maria Metzinger, and Davud Rostam-Afschar

Optimal taxation when the tax burden matters

Optimální zdanění, když záleží na daňovém břemení

FinanzArchiv, Vol. 78, (2022) No. 3, p. 312-341

Ve vysoce teoreticky zaměřeném článku z oblasti teorie optimálního zdanění jsou zkoumány cíle různých daňových systémů. Článek pracuje s pojmem "social planner", což je pojem z ekonomické teorie, který však v článku odpovídá roli státu. Mj. je zjištěno, že německý systém daní a transferů je v optimu, když je stát zároveň averzní k nerovnostem a zároveň za podmínky rostoucí averze ke zvyšujícímu se zdanění subjektů s vysokým daňovým břemenem. Vedle Německa autoři posuzovali i daňové systémy vybraných evropských zemí a USA. - Poznámky.

Petr Koubovský

Praktické zkušenosti s prokazováním v daňovém řízení ve světle aktuální judikatury

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 30, (2022) č. 15, s. 24-29

Článek seznamuje s praktickými zkušenostmi v rámci jednání se správci daně, které se týkají prokazování v daňovém řízení. Autor na problematiku nahlíží ve světle aktuální či nedávné judikatury Nejvyššího správního soudu věnující se výdajům vynaloženým na reklamu, propagaci či jiné marketingové aktivity a transakcím se spojenými osobami, zejména výdajům na tzv. manažerské služby. Uvádí, že správci daně kladou na důkazní prostředky velmi vysoké požadavky a soudy jim v tom dávají zpravidla za pravdu. Požadují přesvědčivé důkazní prostředky, plnění formálních náležitostí, ale i autentičnost. - Poznámky.

Václav Benda

Snížení odpočtu daně při zrušení registrace plátce

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 30, (2022) č. 4 s. 18-21

Článek nejprve stručně shrnuje aktuálně platná pravidla podle zákona o dani z přidané hodnoty pro registraci osoby povinné k dani při překročení limitu obratu a pro zrušení registrace plátce v r. 2022. Návazně upozorňuje na očekávané změny, které jsou s účinností od 1.1.2023 provedeny novelou č. 366/2022 Sb. zákona o DPH. Ty se týkají zvýšení dosavadního limitu obratu pro povinnou registraci osoby povinné k dani jako plátce daně i výše obratu pro možnost zrušení registrace na žádost plátce daně. Autor poté vysvětluje pravidla pro snížení uplatněného odpočtu daně při zrušení registrace plátce na jeho žádost. Plátce daně je v souvislosti se zrušením registrace povinen snížit odpočet daně, který uplatnil u majetku, jenž je součástí jeho obchodního majetku ke dni zrušení registrace. Problematika je doplněna příklady. -- Viz také DHK č. 15/2022, s. 10-15.

Stuart Adam, Isaac Delestre, Peter Levell, Helen Miller

Tax policies to reduce carbon emissions

Daňová opatření ke snižování uhlíkových emisí

Fiscal studies, Vol. 43, (2022) No. 3, p. 235-263

Uhlíkové daně nebo obdobné oceňovací nástroje mohou hrát klíčovou úlohu v dekarbonizaci ekonomik. Žádná země ale nemá zaveden jednotný systém oceňování uhlíkových emisí, který se dá použít pro všechny emise skleníkových plynů. Studie analyzuje situaci ve Velké Británii, kde průběžně zavedli směsici různých opatření zvyšujících náklady rozdílných činností prováděných znečišťováním. Výsledkem jsou uhlíkové daně, které se výrazně liší v závislosti na zdrojích emisí. Autoři ve studii analyzují ekologické daně a subvence cílící na snižování emisí skleníkových plynů ve čtyřech britských sektorech: energetika, odpadové hospodářství, silniční doprava a letectví, hodnotí distribuční dopady klimatické politiky a kvantifikují účinky dekarbonizačních opatření. Obhajují myšlenku racionalizace environmentálního zdanění ve Velké Británii a dalších vyspělých státech. - Poznámky.

Radek Ondra

Vyrozumění o výši nedoplatků před nařízením daňové exekuce. 1. část

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 30, (2022) č. 4 s. 8-17

Článek představuje institut vyrozumění o výši nedoplatků a následcích spojených s jejich neuhrazením v obecné rovině. Pojednává o tom, zda záleží na volné úvaze správce daně, jestli vyrozumí daňový subjekt o výši jeho nedoplatků, či nikoliv. Autor se věnuje podobě a způsobu vyrozumění o výši nedoplatků v režimu daňového řádu a představuje jednotlivé funkce vyrozumění dle § 153 odst. 3 daňového řádu (přístup notifikační, přístup urgencye, přístup varovný). Uvádí, že v současné době sice převládá uplatňování přístupu urgencye, nicméně tento přístup není ve správní praxi uplatňován samostatně, nýbrž spíše v kombinaci s ostatními přístupy, a to s přihlédnutím k jednotlivým okolnostem případu. Autor navrhuje vydání metodického materiálu, který by sjednotil a blíže upřesnil řešení některých situací souvisejících s vyrozumíváním daňových subjektů o výši jejich nedoplatku. - Poznámky.

Kazuki Hiraga and Kengo Nutahara

Why is the shape of the Laffer curve for consumption tax different from that for labor income tax?

Proč se tvar Lafferovy křivky liší u spotřební daně a u daně z příjmu?

FinanzArchiv, Vol. 78, (2022) No. 3, p. 342-361

Příspěvek z oblasti daňové teorie zkoumá příčiny odlišného tvaru tzv. Lafferovy křivky u spotřební daně a daně z příjmů fyzických osob. Lafferova křivka zkoumá souvislost mezi vybranými daněmi a mírou zdanění. Podle nových studií má Lafferova křivka u daně z příjmů fyzických osob tzv. tvar hrbu ("hump shape"), u spotřebních daní ale nikoliv. V článku bylo poukázáno na odlišnosti u tzv. "relativní ceny volného času" (relative price of leisure, RPL) u obou daní, kdy u spotřební daně je elasticita RPL při zvýšení daňové sazby rovna maximálně 1, u daně z příjmu však může být nekonečná. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí**Sv. 27, (2022) č. 12**

Ručení za DPH dodavatele - která ještě platí? (s. 2-9); Specifika ostatních příjmů daňových dle § 10 ZDP (s. 10-15); Daň z nemovitých věcí 2023 - daňový formulář, stanovení a placení daně (s. 16-23); Příjmy ze závislé činnosti a zdravotní pojištění - stanovení vyměřovacího základu (s. 24-26); Dobrovolná likvidace společnosti s ručením omezeným - část III - povinnosti a úkony při vstupu do likvidace, v jejím průběhu a ukončení (s. 27-33); Ještě k obchodním podmínkám, vykládacím pravidlům a obchodním zvyklostem (s. 34-37); Lze účinně popírat vykonatelnou (daňovou) pohledávku v rámci incidenčního sporu? (s. 38-42); Mezinárodní výměna informací pohledem správce daně: směrnice Rady 2016/2258/EU (DAC V) (s. 43-48); Námitka dle daňového řádu - výběr z judikatury správních soudů (s. 49-55).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále**Sv. 24, (2023) č. 1**

Ukončení roku z pohledu ZDP (s. 3-6); Zdanění ostatních příjmů - specifika (s. 7-10); Zálohy OSVČ v roce 2023 (s. 11-13); Paušální daň v roce 2023 - zákon č. 366/2022 Sb. (s. 14-16); Roční vypořádání odpočtu DPH po skončení roku (s. 23-26); Přiznání k silniční dani za rok 2022 (s. 27-30); Změna rozsahu použití DHM - úprava odpočtu daně (s. 31-34); Přeshraniční služby a DPH (2.) (s. 35-40); Vykazování daní ve výkazech (s. 41-44); Specifika vybraných účtů daní (s. 50-53); Dlouhodobá neomluvená absence zaměstnance a ZP (s. 61-64); EU - pobyt v zahraničí a podmínky návratu do ČR - zdravotní pojištění (s. 65-66); Pracovněprávní předpisy - mzdová účetní v roce 2023 (s. 70-73); Průměrná mzda, "rozhodná částka" příjmu a další změny ve ZP (s. 74-75).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK**Sv. 30, (2022) č. 15**

Oznamovací povinnost osvobozených příjmů (s. 3-9); Snížení odpočtu daně při zrušení registrace plátce (s. 10-15); Obnova stavby zničené požárem není opravou ale pořízením nové investice - potvrzeno soudem (s. 16-23); Praktické zkušenosti s prokazováním v daňovém řízení ve světle aktuální judikatury (s. 24-29); Judikatura v daňové praxi - rozsudek NSS 5 Afs 281/2021 ve věci oprávněnosti pokuty za nepodání kontrolního hlášení v náhradní lhůtě (s. 30-32); Stručný přehled změn ve mzdové oblasti od 1.1.2023 (s. 33-38); Tematický obsah ročníku 2022 (s. 46-52).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2022, č. 25-26**

Nové řešení paušální daně pro podnikatele od 1.1.2023 - dle zákona č. 366/2022 Sb. (s. 1-4); Vánoce 2022 a jejich daňová specifika (s. 5-9); Benefity zdravotní, příspěvky na sport, kulturu a rekreaci z hlediska daně z příjmů (s. 10-13); Nárok na bonus z pojistné rámcové smlouvy a účetní závěrka - dotazy a odpovědi (s. 14).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2022, č. 25-26**

Judikatura SDEU v oblasti DPH (s. 1-3); Odpočet daně - úprava odpočtu daně - 7. část (s. 3-9); Vyúčtování zálohové faktury při změně plátcovství k DPH - dotazy a odpovědi (s. 9-10); Vyúčtování energie a DPH - dotazy a odpovědi (s. 10); DPH a úprava odpočtu při vyřazení majetku - dotazy a odpovědi (s. 11); Fakturace elektronických služeb do EU a třetích zemí - dotazy a odpovědi (s. 11-12).

Finanční, daňový a účetní bulletin**Sv. 30, (2022) č. 4**

Novela zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní - DAC 7 (s. 2-7); Vyrozumění o výši nedoplatků před nařízením daňové exekuce - 1. část (s. 8-17); Snížení odpočtu daně při zrušení registrace plátce (s. 18-21); Zkušební doba jako důležitý institut zákoníku práce (s. 22-24); Nejčastější typy investičních příjmů a jejich zdanění - 2. část (s. 35-42); Změny v pojistném na sociální zabezpečení od 1.1.2023 v návaznosti na průměrnou mzdu (s. 43-45); Sleva na pojistném pro zaměstnavatele - zákon č. 216/2022 Sb. (s. 46-47); Judikatura (s. 53-56).

Účetnictví v praxi**Sv. 26, (2022) č. 12**

DPH ve zdravotnictví (s. 4-7); Skutečné sídlo a prohlášení za nespolehlivého plátce DPH (s. 8-9); Problematika zveřejnění účetní závěrky (s. 10-14); Převod podílu v s.r.o. - právně, účetně a daňově (s. 15-23); Úředně ověřený podpis v digitálním světě (s. 24-28).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 20, (2022) č. 11**

Odpočty DPH u odpadového hospodářství obcí ve vazbě na závěry Koordinačního výboru Komory daňových poradců a Generálního finančního ředitelství č. 591/23.3.2022 (s. 12-18).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Nouriel Roubini ; rozhovor vedla Nele Husmann

"So zerstört man sich selbst"**"Takhle se člověk zničí sám"**

WirtschaftsWoche, Jg. 2022, Nr. 49, S. 39-40

Rozhovor s americkým ekonomem N. Roubinim o tom, že očekává tvrdý dopad Evropy a Putinovu blízkost Číně označuje za velkou chybu. Německý obchodní model je podle něj v nejvyšším ohrožení. Dále se zabývá otázkami cen energií, války na Ukrajině, klimatické změny, obav z napadení Taiwanu Čínou, globálního finančního systému, trhu s nemovitostmi v USA a německých výrobců aut.

Anna Moenke, Aleksander Welfe

A tripolar model of gas price formation in Germany : does the shale revolution in the US matter?**Tripolární model tvorby cen plynu v Německu : záleží na břidlicové revoluci v USA?**

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 242, (2022) No. 4, p. 501-520

Analýza mechanismu tvorby cen plynu v Německu byla vyvolána změnami, které přinesl technologický pokrok spolu s liberalizací a harmonizací trhů se zemním plynem v Evropské unii po r. 2000. Poukazuje na skutečnost, že cena zemního plynu, ropy a směnný kurz USD/EUR se v dlouhodobém horizontu vzájemně ovlivňují, a proto by měly být modelovány společně. Cena zemního plynu v Německu je ovlivňována jak fundamentálními, tak finančními faktory, a proto roste s hospodářskou expanzí, růstem cen ropy a znehodnocením USD. Reaguje také na změny krátkodobých úrokových sazeb a objem těžby plynu v USA, což potvrzuje, že břidlicová revoluce v USA měla pro ceny plynu v Evropě stejné důsledky jako každý jiný nabídkový šok.

By Susanna B. Berkouwer and Joshua T. Dean

Credit, attention, and externalities in the adoption of energy efficient technologies by low-income households**Úvěry, pozornost a externality při přechodu na energeticky efektivní technologie u domácností s nízkými příjmy**

The American Economic Review, Vol. 112, (2022) No. 10, p. 3291-3330

Autoři se na základě experimentu provedeného v Keni zabývají ochotou domácností s nízkými příjmy přecházet na energeticky efektivní technologie. Konkrétně byl ve studii použit příklad energeticky efektivního sporáku, který by vedle své ekologičnosti ušetřil při běžném provozu domácnostem značnou část finančních prostředků. Oproti poznatkům dřívějších studií se však nepotvrdilo, že by ke zvýšení poptávky pomohla větší informovanost. Naopak ale pomohlo poskytnutí půjčky (zvýšila se tzv. ochota zaplatit - willingness to pay). To naznačuje, že domácnostem pravděpodobně bránily k přechodu na efektivnější technologii finanční překážky. - Poznámky.

By Dan Bernhardt, Stefan Krasa, and Mehdi Shadmehr
Demagogues and the economic fragility of democracies

Demagogové a ekonomická křehkost demokracií

The American Economic Review, Vol. 112, (2022) No. 10, p. 3331-3366

Příspěvek z oblasti politické ekonomie zkoumá situaci, kdy na politické scéně figuruje demagogická strana, jež upřednostňuje krátkodobý časový horizont a spotřebu, a "prozíravá" strana upřednostňující investice a dlouhodobé blaho občanů. Za určitých okolností je odpovědná strana nucena do určité míry kopírovat populistické kroky, což může v konečném důsledku vést k nežádoucí spirále poklesu kapitálu. V příspěvku je nicméně i rozebráno, za jakých podmínek se tomuto výsledku dá zabránit. - Poznámky. -- Z oblasti politické ekonomie viz i další studie na s. 3367-3397 ("Fake news, voter overconfidence, and the quality of democratic choice").

Bert Losse, Henrike Adamsen

Die Exzellenzinseln der Ökonomie

Vynikající ostrovy ekonomie

WirtschaftsWoche, Jg. 2022, Nr. 50, S. 42-44

Které univerzity v Německu, Rakousku a Švýcarsku vykazují nejlepší výsledky výzkumu v oblasti podnikové ekonomiky? Exkluzivní žebříček hodnotí publikace za posledních deset let a tři univerzity v něm jasně vedou (Universität St. Gallen, Wirtschaftsuniversität Wien a TU München).

Jakub Szabó

Political economy of illiberal capitalism in Hungary and Poland

Politická ekonomie neliberálního kapitalismu v Maďarsku a v Polsku

Politická ekonomie, Vol. 70, (2022) No. 5, p. 617-637

Příspěvek zkoumá, zda byl neoliberální ekonomický model, který po r. 1989 zvítězil v Maďarsku a Polsku, skutečně zpochybněn neliberálním přístupem politiků Orbána a Kaczyňského poté, co (znovu)získali politickou moc. Stalo se tak v Maďarsku v r. 2010 a v Polsku v r. 2015. Autor nejprve přibližuje přístup komparativního kapitalismu a dokazuje, že tradiční přístupy by měly brát v úvahu specifika nově se objevujících neliberálního režimů v zemích EU. Dále analyzuje hospodářský vývoj v Maďarsku po r. 2010 a v Polsku po r. 2015 s použitím systému různorodých druhů neliberálního kapitalismu. Návazně autor hodnotí, zda se podstata jejich ekonomického modelu změnila z neoliberální tržní ekonomiky na další vývojovou fázi, nebo zda politické změny pouze zastírají přetrvávající neoliberální názory.

By Steffen Andersen, Cristian Badarinza, Lu Liu, Julie Marx, and Tarun Ramadorai

Reference dependence in the housing market

Závislost na referenci na trhu s bydlením

The American Economic Review, Vol. 112, (2022) No. 10, p. 3398-3440

Dle teorie autorů Kahnemana a Tverského posuzují ekonomické subjekty užitek prostřednictvím zisků a ztrát vzhledem k určitému referenčnímu bodu, přičemž subjekty jsou zároveň averzní ke ztrátě (ztráta/zisk o stejné velikosti mají různý dopad na užitek - ztráta snižuje užitek více, než jej zisk zvyšuje). Autoři v příspěvku aplikují tuto teorii na dánský trh s bydlením - představují model rozhodování o prodeji nemovitosti, který je v souladu s předpokladem závislosti na referenci i s averzí k riziku. Prodejci sledují nominální zisk/ztrátu při prodeji nemovitosti v porovnání s původní kupní cenou; ztráta ovlivňuje užitek přibližně 2,5krát více než zisk. Oba jevy se nicméně projevují slaběji u silně finančně omezených domácností. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Carsten Volkery, Volker Votsmeier

"Ein Geschenk für Putins Freunde"

"Dárek Putinovým přátelům"

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 236 (6.12.2022), S. 7

Blíže k rozhodnutí Evropského soudního dvora, podle něž nejmenovaná lucemburská firma nemusí sdílet údaje o transakcích do evropské databáze proti praní špinavých peněz. Nová směrnice EU proti

praní peněz tak musí dojít přepracování, neboť v reakci na soudní rozhodnutí nejsou volně k nahlédnutí registry v Německu, Holandsku, Lucembursku, Irsku a na Maltě. Rozhodnutí je široce kritizováno jako zásadní krok zpět v kontextu úsilí o vyšší efektivitu prevence praní špinavých peněz, potírání daňových rájů a zdanění nadnárodních korporací. Ztížení přístupu k datům tak mj. znamená i komplikaci práce policejních složek a způsob, kterým může Rusko obcházet uvalené sankce. Připomínky v reakci na rozsudek budou do směrnice zapracovány nejdříve v polovině r. 2023 a v platnost vstoupí až v r. 2024.

Richard Milne, Martin Arnold

A Baltic warning over inflation

Varování pobaltských zemí před inflací

Financial Times, Vol. 2022, No. 41208 (29.12.2022), p. 13

Inflace se na celém Západě dostává na úroveň, která byla naposledy zaznamenána před několika desetiletími, ale jen na málo místech došlo k takovému nárůstu cen jako v Estonsku, Lotyšsku a Litvě. Inflace tam v létě 2022 přesáhla 20 % a udržuje se v této výši i nadále. Ačkoli část nárůstu vysvětlují místní faktory, politici v Pobaltí varují, že region ukazuje, jak by se cenové tlaky mohly v příštím roce vyvíjet v celé Evropě, když celková míra inflace dosáhne svého maxima.

Silvia Sciorilli Borrelli

A banking saga nears its end

Bankovní sága se blíží ke konci

Financial Times, Vol. 2022, No. 41193 (9.12.2022), p. 17

Článek se věnuje finančním problémům italské banky Monte dei Paschi. Po patnácti letech finančních skandálů, neúspěšných zátěžových testů a miliardách eur ztrát se EU i Itálie snaží najít řešení situace. Za státní podpory proto nová italská nacionalistická vláda hledá kupce s pomocí navýšení kapitálu o 2 miliardy eur, které zahrnuje i příspěvek italské vlády ve výši 1,6 miliardy eur. Snaží se tak zajistit bezpečný prodej nejstaršího věřitele na světě Monte dei Paschi.

Arthur Burns, reconsidered

Nová analýza éry Arthura Burnse

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9327, p. 53

V souvislosti s vysokou inflací ve vyspělých zemích a možnými politickými tlaky na centrální banky se článek vrací k éře Arthura Burnse ve vedení amerického Federálního rezervního systému za prezidentství R. Nixona (70. léta 20. století). Burns nebývá obecně hodnocen příliš pozitivně, pod jeho vedením Fed snížil v nežádoucí chvíli úrokové sazby, což vedlo k dvouciferné inflaci. Navzdory tomu je dle článku ale skutečný odkaz A. Burnse komplexnější, než se zdá, a zdaleka není tak negativní. Příspěvek připomíná různé odborné studie, které např. upozornily na to, že americký Fed ve své době zdaleka neměl tak kvalitní data, jako dnes, což možná k poklesu sazeb přispělo. Z další citované studie mj. vyplývá, že opětovné zvyšování úrokových sazeb v následujících letech pod Burnsovým vedením inflaci zásadně zbrzdilo - Burns tak položil základy měnové politiky pozdějšího předsedy Fedu P. Volckera.

Jan Mallien

Die Dollar-Rally verliert an Schwung

Růst dolaru ztrácí rozmach

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 5 (6.1.2023), S. 30-31

Pohled na možný další vývoj kurzu dolaru s důrazem na jeho roli mezinárodní měny. Článek se ohlíží za stabilním a sílícím kurzem dolaru v r. 2022, měnovou politikou Fedu a v rámci výhledu na r. 2023 se věnuje i jenu, realu a pesu.

Carsten Volkery

Die EU will die Kapitalmärkte weiter stärken

EU chce dále posílit kapitálové trhy

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 238, S. 32

Evropská komise v rámci harmonizace a zefektivnění vnitřního evropského kapitálového trhu předložila návrh tří norem, upravujících clearing, standardizujících insolvenční právo a snížení nároků pro vstup firem na burzu.

Malte Fischer

Die Notenbanken haben sich verzockt

Centrální banky rozhazovaly peníze

WirtschaftsWoche, Jg. 2022, Nr. 49, S. 36-37

Rostoucí klíčové úrokové sazby způsobují centrálním bankám vysoké ztráty. Důvodem jsou nákupy dluhopisů a záplava peněz z minulých let. Účet musí zaplatit daňoví poplatníci.

Martin Arnold

ECB warns lenders on mounting bad loans

ECB varuje věřitele před narůstajícími špatnými úvěry

Financial Times, Vol. 2022, No. 41196 (13.12.2022), p. 7

Evropská centrální banka varovala, že banky v eurozóně jsou ohroženy nárůstem špatných úvěrů a nedostatkem finančních prostředků v důsledku rostoucích úrokových sazeb, vyšší inflace a pravděpodobné recese. Orgány dohledu ECB plánují častější kontroly bankovních poboček a budou provádět více cílených kontrol největších věřitelů v devatenácti zemích jednotné měnové zóny, aby je přiměly řešit tato rostoucí rizika. ECB uvedla, že úvěry v energeticky náročných odvětvích, hypotéky na bydlení a komerční nemovitosti jsou obzvláště zranitelné.

Piergiorgio Alessandri, Pierluigi Bologna, Maddalena Galardo

Financial crises, macroprudential policy and the reliability of credit-to-GDP gaps

Finanční krize, makrobezpečnostní politika a spolehlivost rozdílů v poměrech úvěrů k HDP

IMF Economic Review, Vol. 70, (2022) No. 4, p. 625-667

Regulace Basel III výslovně předepisuje používání Hodrick-Prescottových filtrů k odhadu úvěrových cyklů a kalibraci proticyklických kapitálových rezerv. Bylo však zjištěno, že HP filtr trpí významnými korekcemi, což vyvolává obavy ohledně vhodnosti jeho použití. S ohledem na tento problém zkoumají autoři úvěrové cykly 26 zemí mezi lety 1971 a 2018 a chování filtrů v daném období. Závěry naznačují, že omezení jednostranného HP filtru jsou závažná, ale lze je snadno zmírnit. Chyby filtru jsou trvalé, ale taky předvídatelné. Na základě tohoto zjištění autoři přicházejí s novými odhady cyklu v reálném čase, které méně podléhají revizím ex post, spolehlivěji předpovídají finanční krize a stimulují tvorbu bankovního kapitálu před krizí. - Poznámky.

Hannes Böhm, Julia Schaumburg, Lena Tonzer

Financial linkages and sectoral business cycle synchronization : evidence from Europe

Finanční vazby a synchronizace hospodářských cyklů v jednotlivých odvětvích : důkazy z Evropy

IMF Economic Review, Vol. 70, (2022) No. 4, p. 698-734

Autoři za pomoci dynamického prostorového modelu zjišťují, zda finanční integrace mezi státy vede ke konvergenci nebo divergenci hospodářských cyklů. Model umožňuje současné přelévání šoků do růstu HDP mezi finančně integrovanými zeměmi a poskytuje míru intenzity přelévání v časovém okamžiku. Pro finanční síť deseti evropských zemí mezi lety 1996 a 2017 efekty přelévání ukazují, že jsou v průměru pozitivní a mnohem větší v obdobích finančního napětí, což znamená silnější synchronizaci hospodářského cyklu. Při rozkladu růstu HDP na růst přidané hodnoty deseti hlavních odvětví autoři pozorují, že intenzita přelévání se výrazně liší. - Poznámky.

I'll do things for you

Poučení z 80. let pro boj s inflací

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9324, p. 66

Ve vyspělém světě v r. 2022 výrazně vzrostla inflace - vyšplhala se až na 10 %, což je nejvyšší hodnota od r. 1983. Centrální bankéři nyní doufají, že ke zkrocení inflace pomohou stejné kroky, jako v 80. letech. Jaká poučení tedy pro centrální bankéře v boji s inflací 80. léta nabízí? Jsou především tři: zkrotit inflaci může trvat nečekaně dlouho; snížení inflace vyžaduje určité kroky i na straně fiskální politiky; snaha o pokles inflace nebude bezbolestná. Otázkou je, zda dnešní vlády a centrální banky ("policymakers") budou mít k nepopulárním krokům dostatek odvahy. Pokud nikoli, může se současná dekáda nechvalně proslavit jako desetiletí, při kterém se nepodařilo inflaci dostat pod kontrolu.

John Plender

Lessons from the gilts crisis

Poučení z krize dluhopisů

Financial Times, Vol. 2022, No. 41204 (22.12.2022), p. 15

Ústup centrálních bank vyspělého světa od výrazně uvolněné měnové politiky představuje pro globální finanční systém zátěžovou zkoušku. Znamky finanční nestability se opakují od záchvěvu na britském trhu s dluhopisy na konci září 2022, který pramenil z takzvaných investičních strategií penzijních fondů. Tato epizoda však poskytla včasné varování před tím, co by mohla v budoucnou přinést radikální změna ve struktuře finančního systému. Neúspěch na trhu s dluhopisy vyvolává otázky, zda regulační orgány tyto změny plně vnímají a penzijní systémy zvládají plnit svůj účel - být stabilizační silou finančního systému.

Gerd Höhler

Mitsotakis setzt Banken unter Druck : Griechenland

Mitsotakis tlačí na banky : Řecko

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 236 (6.12.2022), S. 35

Představitelé řecké vlády pokračují ve vyjednávání se zástupci předních řeckých bank o opatřeních ke zvýšení stability bankovního sektoru, řešení nedobytných pohledávek, výše bankovních poplatků (které tvoří značnou část příjmů bank) a o možnostech úspor. Předním rizikem jsou nesplácené půjčky a úvěry, jejichž množství stoupá úměrně s růstem úrokových sazeb.

Modern Nixons

Novodobí Nixonové

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9326, p. 75

Za éry prezidenta USA R. Nixona snížila americká centrální banka Fed pod politickým tlakem úrokové sazby, což posléze přispělo nejen k Nixonovu znovuzvolení, ale také k dvouciferné inflaci, se kterou pak Fed bojoval dlouhé roky. V souvislosti s tímto odkazem z historie se článek zamýšlí nad nezávislostí moderních centrálních bank v dnešní době. Nezávislost centrálních bank od 80. let posílila, objevila se ale tři nová nebezpečí - centrální banky až příliš dbají na svou image v očích veřejnosti (v článku je toto demonstrováno na pozdní reakci Fedu na rozbíhající se inflaci v r. 2020); vznikly nové nástroje, jako např. kvantitativní uvolňování, které přispívají k politizaci rozhodování centrálních bank; schopnost centrálních bank zkrotit inflaci je limitována ochotou států udržovat zdravé veřejné finance.

Chris Giles, Colby Smith, Martin Arnold

Peak inflation?

Vrchol inflace?

Financial Times, Vol. 2022, No. 41200 (17.12.2022), p. 6

Vzhledem k tomu, že tempo růstu cen zřejmě zpomaluje, přední centrální banky vedou dialog ohledně dalšího zvyšování sazeb, které by se mohlo stát politicky choulostivějším. Po sérii zasedání se Federální rezervní systém, Evropská centrální banka a Bank of England rozhodly změnit svou strategii boje proti inflaci z nedávného vzorce zvyšování úrokových sazeb o 0,75 procentního bodu na půl bodu. Švýcarsko, Norsko, Mexiko a Filipíny rovněž zpomalily tempo zvyšování úrokových sazeb. Tyto kroky nebyly zdaleka koordinované. Místo toho se světové centrální banky snaží získat prostor pro další zvyšování sazeb, pokud to budou považovat za nutné, a to v době, kdy by se dosažení vrcholu inflace v mnoha zemích mohlo politicky zkomplikovat.

Chien-Chiang Lee, Godwin Olasehinde-Williams, Ifedola Olanipekun

Stock markets reaction to covid-19 : evidence from time-varying cointegration, leveraged bootstrap causality and event analysis

Reakce akciových trhů na covid-19 : důkazy z časově proměnné kointegrace, pákové kauzality a analýzy událostí

Finance a úvěr, Vol. 72, (2022) No. 4, p. 328-355

Článek zkoumá vzájemnou provázanost pandemie covid-19 a akciových trhů v některých z nejvíce postižených zemí - USA, Itálii, Španělsku a Německu. Zjištění odhalila existenci závislosti mezi infekcí covid-19 a indexy cen akcií ve všech vybraných zemích. Analýza událostí ukázala, že ve všech zemích převažovaly významné záporné kumulativní abnormální výnosy. Reakce akciových trhů na pandemii

u tří členských zemí EU zahrnutých do studie jsou poměrně podobné, což naznačuje, že země, které jsou regionálně a ekonomicky integrované, pravděpodobně pocítí relativně podobné dopady. Nejedolnější vůči dopadům epidemie byl akciový trh v USA. - Poznámky.

Filip Murár

Testování DLT v oblasti finančních služeb : DLT pilot, nový regulatorní režim pro obchodování s kryptoaktivy

Profi poradenství & finance, Sv. 10, (2022) č. 11, s. 54-57

V červnu 2022 byl publikován první legislativní akt EU, který se relativně komplexně věnuje regulaci kryptoaktiv. Jde o nové nařízení č. 2022/858 o pilotním režimu pro tržní infrastruktury založené na technologii sdíleného registru (DLT). Nařízení umožní některým regulovaným subjektům finančního trhu provozovat platformy pro obchodování s investičními nástroji, založené na technologii sdíleného registru (DLT), za současné možnosti požádat o určité výjimky z již existující regulace finančních služeb. Jeho cílem je odstranit překážky rozvoje trhu s kryptoaktivy a poskytnout prostor pro testování technologie DLT v oblasti finančních služeb. Článek přibližuje obsah nařízení, jednotlivé pojmy, se kterými pracuje, a podrobněji se věnuje třem typům nových obchodních platforem (tzv. tržních infrastruktur), povolení a podmínkám k jejich provozování, tokenům obchodovatelným na DLT platformách i změně obecné definice finančního nástroje podle směrnice MiFID II.

The new rules

Nová pravidla

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9325, p. 13

Éra levných peněz je u konce, investoři se musí přizpůsobit nové situaci vyznačující se vyššími sazbami a vzácnějším kapitálem, což nebude jednoduché - tržní hodnoty většiny aktiv s výjimkou komodit klesají. Jde o obrat po dlouhých letech "dobrých časů", přičemž ho odstartovalo zpříšňování měnové politiky (zvyšování úrokových sazeb americkým Fedem) v reakci na vysokou inflaci. Pro investory jsou zásadní tři skutečnosti - očekávaná návratnost bude vyšší, časový horizont se zkrátí, investiční strategie projdou změnami. Určité obavy mohou nastat v oblasti soukromého investování (aktiva jsou pravděpodobně nadhodnocená). Je ale zřejmé, že "nový normál" není při pohledu do historie ničím neobvyklým: to, co se vymykalo, byla spíše éra levných peněz. -- K investování v čísle viz i příspěvky na s. 20-22 ("When the tide turns") a s. 65-67 ("The incredible shrinking plan: pension funds").

Xi's big bang : Chinese capitalism

Si Ťin-pchingův velký třesk : čínský kapitalismus

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9323, p. 61-62

O vstupu čínských technologických firem na kapitálové trhy i o jejich státní podpoře. Plánem Číny je stát se technologickým lídrem, vstup na burzu je nyní pro firmy snadnější, zároveň jsou ovšem trhy zaplavovány státním kapitálem. Čínský prezident věří, že stát zastoupí zahraniční investory, kteří odcházejí ze země kvůli přísným protipandemickým opatřením i krizi na trhu s nemovitostmi. Kapitálové trhy v Číně se tak nyní podřizují vizi tamní komunistické strany.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 30, (2022) č. 12

Indonésie povolí komerčním bankám investovat do fintechu (s. 6); Příběh kryptoburzy FTX: jsme svědky krachu století? (s. 7); NRB v prvních třech čtvrtletích podpořila více než 3200 malých a středních podniků (s. 9); Měnová politika? Nelehký úkol s nejistým výsledkem (s. 10-13); Manipulativní komunikace Evropské centrální banky - antifragmentační nástroj (s. 14-15); Rizik pro banky neubývá, rozvolňovat pravidla pro ně by proto nebylo moudré - Basel III (s. 20-22); Změny v pojištění vývozu aneb co nového v regulaci (s. 23); Nová pravidla pro spotřebitelské úvěry na obzoru - CCD2 (s. 24-25); Datový sandbox by mohl mít velkou přidanou hodnotu. Bude ale stačit? (s. 30-31); Euro a my: horizont ve vzdálené mlze (s. 32-35); Segment SME je pro Česko klíčový - rozhovor s F. Havrdou a F. Babickým z České spořitelny (s. 40-43); Prodej Sberbank provázají trable (s. 44-45); Ohlédnutí se za windfall tax. Jedná se o skutečně efektivní řešení? (s. 48-49).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Harold James ; rozhovor vedla Malte Fischer

"Freie Preise sind extrem wichtig"

"Volné ceny jsou nesmírně důležité"

WirtschaftsWoche, Jg. 2022, Nr. 48, S. 36-37

Rozhovor s ekonomickým historikem H. Jamesem o tom, že hospodářské otřesy mohou být katalyzátorem technických a ekonomických inovací. To platí i pro současnou energetickou krizi, za předpokladu, že budou moci působit tržní síly.

Crude weapon : energy sanctions

Ropa jako zbraň : energetické sankce

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9324, p. 61-62

Státy G7 zavedly v prosinci 2022 nové embargo na dovoz ruské ropy. V době vydání článku nebyla ještě známa konečná podoba opatření, příspěvek nicméně analyzuje možné dopady nové sankce na trh s ropou (na vývoj cen) a diskutuje také o tom, jak tato sankce zasáhne Rusko a které faktory by mohly účinnost opatření zhatit.

Cut-and-paste politics

Kopírování opatření od evropských sousedů

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9323, p. 28

Vymýšlet inovativní opatření a "vlastní cestu" za každou cenu není zcela žádoucí - někdy je vhodnější se inspirovat v zahraničí. Příspěvek uvádí šest oblastí-problémů, se kterými si určité evropské země dokázaly poradit lépe než jiné a kde by bylo zcela na místě opatření "okopírovat". Například Portugalsko se může chlubit relativně nízkou úmrtností obyvatel v důsledku drogové závislosti díky tomu, že stát upřednostňuje postihování drogových dealerů před stíháním uživatelů drog; Finsku se podařilo téměř eliminovat bezdomovectví díky strategii "Housing First" a např. Belgie může posloužit jako inspirace v boji s energetickou krizí. Článek rovněž vyzdvihuje podporu cyklistiky v Nizozemí, přístup Velké Británie vůči podezřelému financování majetku i nakládání s veřejným majetkem na Ukrajině (elektronická platforma "ProZorro.Sale").

Martin Greive, Jan Hildebrand, Julian Olk

Die Kosten der Krise

Cena krize

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 5 (6.1.2023), S. 6-7

Nástin mimořádných výdajů německé spolkové vlády v r. 2022. V rámci podpory bank a finančních institucí a navýšení měnového fondu podpory (Währungssicherungsfond) kvůli programu pomoci s rostoucími cenami energií byly mimořádné náklady autory vyčísleny na cca 300 miliard eur, 169 miliard ušlého hospodářského růstu; 110 miliard eur činily náklady rostoucích cen paliv a energií v souvislosti s válkou na Ukrajině a 74 miliard eur činí dopad inflace na příjmy obyvatel.

Sebastian Matthes

Die neue Zeitrechnung : die Welt 2023

Nový letopočet : svět v roce 2023

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 249 (23.12.2022), S. 40-43

Osobní komentář šéfredaktora Handelsblattu S. Matthese přináší autorský výhled na r. 2023. V 16 bodech se věnuje dopadům i vnímání krizi jako východiskům pro r. 2023, příležitostem k rozvoji inovací, inflaci, pracovnímu trhu, čínské krizi jako příležitosti pro Indii, novému uspořádání světového trhu, vztahům EU s USA a situaci v Íránu.

Julian Olk, Bert Fröndhoff, Kevin Knitterscheidt, Klaus Stratmann, Kathrin Witsch

Endspiel : Zukunft der deutschen Industrie

Finálový zápas : vyhlídky německého průmyslu

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 244 (16.12.2022), S. 44-50

Shrnutí dopadů rostoucích cen energií na německý průmysl v období roku 2022. V samostatných článcích jsou pojednány tři potenciální výhledové scénáře pro německý průmysl, potažmo hospodářství a inovace, v závislosti na míře a efektivitě státní finanční podpory a subvencí. V prvním scénáři je státní pomoc nedostatečná a neefektivní a klíčová odvětví německého průmyslu tak budou dílem stagnovat, dílem vystaveny existenčnímu riziku a dílem některá odvětví zaniknou. Druhý scénář se věnuje opačnému extrém: naddimenzované státní subvence udrží v chodu klíčové sektory, ale zpomalí jejich inovace a sníží produktivitu v mezinárodním měřítku. Třetí varianta pak nastiňuje podmínky ideálního výsledku rovnováhy mezi předchozími variantami, kdy z krize vyjde německý průmysl a související trh práce a inovace posíleny. - Obsahuje samostatné články: Szenario 1 : Alleingelassen ; Szenario 2 : Übersättigt; Szenario 3 : Erstarkt.

Christoph Herwartz

EU-Energieminister einigen sich auf Gaspreisdeckel

Ministři energetiky EU se shodli na cenovém stropu plynu

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 246 (20.12.2022), S. 7

Konečná podoba cenového stropu EU pro plyn byla stanovena na 180 eur za megawatthodinu, což je nižší hodnota, než obsahoval původní návrh (275 eur/MWh). Německá spolková vláda vyjádřila nesouhlas s podobou evropského mechanismu, který upravuje velkoobchodní ceny a podle vyjádření Holgera Lösche ze Spolkového svazu německého průmyslu dlouhodobě a programově zkrusluje trh natolik, že může ohrozit zimní období 2023/2024. Článek shrnuje postoje dalších vybraných členských zemí EU, zejména těch, které se hlasování zdržely (Maďarsko, Rakousko).

First-world problems : political economy

Problémy prvního světa : politická ekonomie

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9326, p. 70-72

Hospodářský růst v západním světě slábne a zdálo by se, že za touto skutečností stojí příčiny, které nelze změnit (stárnutí populace), popř. že již byly vyčerpány snadno dosažitelné možnosti úspěchu, ať už na trzích práce, nebo v oblasti technologií (mj. vstup žen na trh práce, demokratizace univerzit, sanitace, vznik internetu, automobily). Článek však upozorňuje na to, že určité pokroky v oblasti hospodářského růstu by stále byly proveditelné - kdyby to ovšem bylo prioritou. Z různých důvodů se nyní politici v západním světě hospodářským růstem příliš nezabývají - upřednostňováno je financování zdravotní péče a penzí (bez hlubší diskuze nad limity financování), v době sociálních sítí se politici rovněž obávají nepopulárních reforem, vzhledem k vysokému zadlužení se také zhoršil "manévrovací prostor". Není zřejmé, co by mohlo západní svět znovu přivést k tomu, aby se hospodářským růstem znovu začal vážněji zabývat. -- Viz i příspěvek "Sapped of vitality: the global economy" na s. 12-13.

Guy Chazan, Patricia Nilsson

Germany's broken business model

Rozbitý obchodní model Německa

Financial Times, Vol. 2022, No. 41191 (7.12.2022), p. 17

Článek se věnuje současné situaci v německém průmyslu, kde se od léta společnosti snaží přizpůsobit omezeným dodávkám ruského plynu. Podniky ztlumily světla, přešly na ropu a omezily výrobu. Některé dokonce uvažují o přesunu provozů do zemí, kde je energie levnější. To vyvolává hluboké obavy o budoucnost německého průmyslu a udržitelnosti obchodního modelu země, který byl dlouho založen na levné energii zaručené hojnými dodávkami ruského plynu. Analytici varují, že Německo je případovou studií západního státu, který strategicky vsadil na globalizaci a vzájemnou závislost - a nyní nese následky.

John Peet

Renovation required : special report: Italy

Vyžaduje se renovace : zvláštní zpráva: Itálie

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9325, centr. sect. (12 p.)

Itálie, jedna z nejkrásnějších zemí světa, je ceněná a turisty oblíbená pro svou bohatou kulturu i gastronomii. Po ekonomické stránce nejsou vyhlídky Itálie do budoucna ovšem příliš růžové, a to ani přes zlepšení infrastruktury a zdravější ekonomiku než před několika lety. Vzhledem k dlouhodobě přetrvávajícím slabým stránkám je země oproti svým sousedům náchylnější na vnější šoky. Problémem je objem veřejného zadlužení, nezaměstnanost i nízká participace žen na trhu práce. Populace rychle stárne, výsledky vzdělávání jsou špatné. Další stinnou stránkou italské ekonomiky je podnikatelské prostředí (málo velkých firem, nepříznivé umístění v žebříčku "Doing Business", nízké přímé zahraniční investice, aj). Reformy zavedené vládou M. Draghiho měly tyto problémy postupně odstranit, nicméně nyní má Itálie novou vládu pod vedením G. Meloni. Je otázkou, zda tato vláda přetrvá (italské vlády se často střídají), Meloni navíc nedisponuje širším okruhem odborných poradců - což je málo v situaci, ve které se Itálie nachází (potřeba rozsáhlých reforem). Speciální příloha v několika článcích rozebírá mj. zranitelnost italské ekonomiky, podnikatelské prostředí, nedostatky hospodářské infrastruktury na jihu Itálie, tamní politiku i demografickou situaci. -- Viz i článek "Crying out for reform: Italy and Europe" na s. 14-15.

Return of the rainmaker

Návrat "zařikávačů deště"

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9323, p. 68

O vlivu počasí a měnících se ročních období na ekonomickou aktivitu v dějinách a nyní znovu kvůli energetické krizi. Článek se opírá mj. i o závěry výzkumu A. Kussmaul, expertky na hospodářské dějiny (a zejména průmyslovou revoluci), která zkoumala, kdy přesně přestalo být pro různé regiony klíčové střídání ročních období. V minulosti byla řešením výkyvů počasí a ročních období fosilní paliva, ta ale teď kvůli invazi Ruska na Ukrajinu v Evropě chybí. I obnovitelné zdroje jsou však pochopitelně závislé na výkyvech počasí, kromě toho bude počasí do budoucna stále podstatnějším faktorem i kvůli klimatické krizi a jejím důsledkům (výskyt extrémních jevů, jako povodní či dlouhého období sucha, spolu s dopady na hospodářskou aktivitu). Větší závislost ekonomik na počasí může mít vliv i na měnovou politiku centrálních bank.

The strange case of Britain's demise : a historical mystery

Podivný případ úpadku Velké Británie : historická záhada

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9326, p. 29-32

Velká Británie se dříve pyšnila stabilitou, nyní se však zdá, že "padá volným pádem". Vlády se střídají v rychlém sledu, ekonomika se zhoršuje (země vstupuje do recese, inflace se pohybuje na vysoké úrovni, zaměstnanci stávkují, úroveň veřejných služeb upadá). Co tuto situaci zapříčinilo? Příspěvek rozebírá různé možné faktory, z nichž některé jsou specifické pro Velkou Británii (tamní politický systém, imperiální minulost a související pocit "vlastní velikosti", dědictví M. Thatcher, brexit), s dalšími se pak potýká celý svět (populismus a směšování politiky a zábavy). -- Jedná se o další příspěvek z nepravděpodobného seriálu "Britain's growth crisis" o strukturálních problémech Velké Británie. -- K britské ekonomice a jejím problémům viz i příspěvek na s. 33-34 ("Declinism and data: charting Britain's performance").

Time for a party : top of the charts

Čas na večírek : přední místa v žebříčcích

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9327, p. 49-50

V r. 2022 sužovala svět po ekonomické stránce inflace i např. propady akciových trhů. Ne všechny ekonomiky si ale zdaleka vedly špatně. The Economist sestavil žebříček vývoje ve 34 vyspělých zemích podle pěti finančních a ekonomických indikátorů (HDP; meziroční inflace; podíl položek spotřebního koše, u kterých se ceny meziročně zvýšily o více než 2 %; vývoj na akciových trzích, veřejné zadlužení). Výsledky jsou prezentovány v článku, přičemž redakce narazila i na některá zajímavá a neočekávaná zjištění. Celkově si velice úspěšně vedlo Řecko i jiné jihoevropské ekonomiky, naopak Německo a pobaltské země spíše zaostávaly, popř. se umístily na spodních pozicích žebříčku. Umístění různých států podle jednotlivých indikátorů je v článku dále blíže diskutováno. V některých oblastech (hospodářský růst) se vývoj v r. 2023 pravděpodobně vrátí do "zajatých kolejí" způsobených

dlouhodobými charakteristikami posuzovaných ekonomik, v jiných oblastech (inlace) však loňský vývoj přetrvává mj. kvůli energetické krizi vlivem ruské invaze na Ukrajinu.

Informatika. Počítače

C. Herwartz, D. Neuerer

"Bewusste Verletzung rechtsstaatlicher Prinzipien" : Datenabkommen

"Vědomé poškození principů právního státu"

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 250 (27.12.2022), S. 16

Podle vyjádření Evropské komise je možné začít pracovat na konkrétní podobě dohody o sdílení dat mezi EU a USA, mj. na základě vyhodnocení amerických zákonných podmínek jako kompatibilních s evropským právem. Stanovisko EK však naráží na skepsi odborné veřejnosti i kritiku vůči zjištění Evropského soudního dvora, který případ posuzoval. Nová právní směrnice se týká především velkých technologických firem (Google, Amazon, Meta) a jejich působení v EU, které v současnosti upravuje mj. nařízení DSGVO (Datenschutz-Grundverordnung). Předním bodem sporů o podobu přístupu amerických firem k evropským datům je možný přístup amerických tajných služeb k datům třetí (evropské) strany, resp. otázka přesné specifikace přípustných situací („otázka uměřenosti“).

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Christian Herwartz, Carsten Volkery

Der um Milliarden pokert : Viktor Orban

Poker o miliardy : Viktor Orbán

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 239 (9.12.2022), S. 15

Shrnutí finančních témat na úrovni EU, která jsou spojena či ovlivněna politikou V. Orbána. Uvedeno je maďarské veto osmnáctimiliardového balíčku pomoci Ukrajině a přijetí globální minimální daně podle standardů OECD a reakce EU v podobě zmrazení finančních prostředků pro Maďarsko v celkové hodnotě 13,3 miliardy eur, zejména kvůli nedostatečnému postupu v reformách právního systému. Článek se ohlíží za dosavadní maďarskou politiku v rámci EU, využíváním veta jako nátlakového prostředku a rekapituluje neúspěšnou implementaci cenového stropu na paliva.

Frozen out

Evropa pod tlakem energetické krize a geopolitického napětí

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9323, p. 11

Příspěvek se týká budoucnosti Evropy a vztahů EU s USA v kontextu energetické krize a složité geopolitické situace, kdy Evropa je na jednu stranu sjednocená v pomoci Ukrajině, na druhou stranu ji však ohrožuje energetická krize a v oblasti obrany závisí do značné míry na podpoře USA. Spojené státy ale mohou uškodit evropským firmám kvůli svému postoji "hospodářského nacionalismu". Válka na Ukrajině Spojené státy a Evropskou unii znovu sblížila (vzájemné vztahy předtím utrpěly během funkčního období prezidenta D. Trumpa), ale pokud se konflikt a ekonomické napětí protáhnou, mohou vztahy opět ochladnout, na což sází Rusko i Čína. Dle článku by pomohlo, pokud by na americké energetické dotace měly nárok i evropské podniky. Evropská unie pak musí ochránit ekonomiky členských zemí před nedostatkem energií a zároveň urychlit přechod na obnovitelné zdroje. Rovněž je třeba zvýšit výdaje na obranu. -- K tématu viz i články "Chilling prospects" na s. 18-20 a "Victims of the energy weapon: mortality in Europe" na s. 80-81.

Jaroslav Denemark

Psychologický demokratický deficit Evropské unie a možná role právníků

Právník, Sv. 161, (2022) č. 11, s. 1063-1083

Demokratický deficit Evropské unie je složitý problém s několika méně či více souvisejícími úrovněmi, přičemž ho lze rozdělit na demokratický deficit v rovině institucionální a v rovině psychologické. Příspěvek se zaměřuje na problematiku demokratického deficitu psychologického, tj. nedostatečné informovanosti společnosti o EU zapříčiněné do určité míry složitostí fungování EU a celkovou vzdáleností témat řešených na unijní úrovni, za celkového přispění populismu. K eliminaci

psychologického demokratického deficitu může přispět nastolení evropských témat v médiích, vytvoření pravých evropských voleb (především nastolením evropských témat na národní úrovni) i občanské vzdělávání, jež cílí na objektivní informování společnosti o relevantních tématech. Autor se dále zaměřuje na možnosti právníků, jak se zapojit do eliminace psychologického demokratického deficitu, a jejich potenciální efektivnost. - Poznámky.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Teresa Stiens

Den Wettlauf gegen China gewinnen : Neue Afrika-Strategie

Vyhrát závod s Čínou : nová strategie pro Afriku

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 245 (19.12.2022), S. 6-7

Německý kancléř O. Scholz ve svém projevu při udílení Německé africké ceny (Deutscher Afrika-Preis) akcentoval rostoucí význam Afriky v multipolárním světě 21. století. Podpořil tzv. Marshallův plán pro Afriku, plán německých investic v oblasti inovací v energetice a etiky zásobovacích řetězců (zejména v oblasti těžby kobaltu a drahých kovů). Za konkurenty s podobnými oblastmi zájmů označil vedle Číny a Ruska i Turecko a státy Perského zálivu. -- Viz též: Subventionen mit Nebenwirkungen v Handelsblatt č. 243/2022 (15.12.2022), s. 8-9.

Max Seddon, Polina Ivanova

Enabling a war economy

Umožnění válečného hospodářství

Financial Times, Vol. 2022, No. 41199 (16.12.2022), p. 17

Po vyrazení Ruska z globálních finančních trhů a dodavatelských řetězců vyrazili technokraté Putinovi na pomoc a nasadili obratné ekonomické řízení, aby krizi zvládli. V rámci ruské politické elity byli technokraté jako Herman Gref a Elvira Nabiullina kdysi považováni za modernizátory, když však měli šanci obhájit svou víru v otevřený trh a vystoupit proti válce, odmítli to. Článek se zaměřuje na tým lidí, kteří stojí Putinovi po boku a využívají své odborné znalosti a nástroje ke zmírnění úderu západních sankcí a k udržení ruské válečné ekonomiky v chodu. -- K tématu viz také HN č. 245/2022 (20.12.2022), s. 10.

Moritz Koch, Annett Meiritz

EU will Schulden für mehr Subventionen : Handelsbeziehungen

EU chce vyšší zadlužení pro početnější subvence : obchodní vztahy

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 235 (5.12.2022), S. 12

Evropská komise pracuje na vhodné reakci na americký program IRA (Inflation Reduction Act, zákon o snížení inflace), který zohledňuje ekologickou stránku investic do rozvíjejících se průmyslových odvětví s protekcionistickým rázem opatření. Roztržce s EU, která zvažovala stížnost na úrovni WTO, zabránila spolupráce s USA při podpoře Ukrajiny. EK tak řeší dilema adekvátního opatření udržujícího konkurenceschopnost EU a USA. Konkrétní podoba prostřednictvím subvencí klade zvýšené nároky na jejich financování a rovnoměrné přerozdělení v rámci EU. Německo, Dánsko, Nizozemí a Rakousko se staví kriticky k rozšíření stávajících fondů obnovy po pandemii koronaviru či k novým fondům na stejném principu společného zadlužení.

Eric Platt, Tommy Stubbington, Kate Duguid, Leo Lewis, Jonathan Wheatley

Hunt is on for the next markets fracture

Lov na další zlomy na trzích pokračuje

Financial Times, Vol. 2022, No. 41190 (6.12.2022), p. 9

Po desetiletí klesajících úrokových sazeb a štěrnosti centrálních bank čelí finanční trhy horším podmínkám. Článek se věnuje situaci na trzích ve světě, kde investoři pozorně sledují různé oblasti, od amerických státních dluhopisů přes výsledky evropských dodavatelů energií až po japonský státní dluh. Na prudce rostoucí inflaci reagují rostoucí sazby, zpomalení nákupů aktiv centrálními bankami a fiskální šoky, které odčerpávají likviditu. Jednotlivé šoky jsou zkoumány jako varování širších dislokací.

Bundesministerium der Finanzen

Jahrestagung des Internationalen Währungsfonds und der Weltbankgruppe
Výroční konference Mezinárodního měnového fondu a Skupiny Světové banky

Monatsbericht des BMF, Jg. 2022, Nr. 11, S. 36-40

Stručné shrnutí setkání čelních představitelů skupin G7 (které v r. 2022 předsedá Německo), G20, Mezinárodního měnového fondu a Světové banky ve Washingtonu ve dnech 10.-16.10.2022. Mezi přední témata patřila celosvětově rostoucí inflace, globální důsledky války na Ukrajině, zadlužení a oddlužení zejména rozvojových zemí a zemí třetího světa (vč. programu Common Framework), nový pomocný fond MMF Resilience and Stability Trust (RST) a prevence potravinové chudoby.

Polina Ivanova, Max Seddon

Russia at war : life without imports

Rusko ve válce : život bez dovozu

Financial Times, Vol. 2022, No. 41198 (15.12.2022), p. 15

Autoři rozebírají dopady hospodářských sankcí na ruskou ekonomiku. Když byly v březnu zavedeny nejtvrďší sankce, někteří ekonomové předpovídali rychlý propad ruské ekonomiky, možná až o 30 %. K tomu však nedošlo, protože příjmy z ropy a plynu nadále plynuly a měna se brzy zotavila. Místo dramatického poklesu ale přichází soustavná degradace výrobní kapacity, která posouvá zemi o desítky let zpět. Rusko se snaží provozovat moderní ekonomiku bez možnosti dovážet mnohé komponenty, suroviny a technologie, na nichž je závislé.

J. Blume, M. Brüggemann

Russische Ölexporte brechen ein

Ruský vývoz ropy se hroutí

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 248 (22.12.2022), S. 7

Podle informací agentury Bloomberg a think-tanku Bruegel poklesl ruský vývoz ropy v důsledku sankcí od jejich uvalení o 54 % na cca 1,6 milionu barelů denně. Souběžně s poklesem vývozu do zemí EU a G7 stoupá vývoz ropy do nových odbytišť v Asii, nicméně se zpomalující tendencí. O vyplnění mezery na evropském trhu s ropou jeví zájem Kazachstán.

United States, divided Europe

Spojené státy, rozdělená Evropa

The Economist, Vol. 445, (2022) No. 9324, p. 27

Spojené státy usilují o snížování emisí oxidu uhličitého, ale přijatá podpůrná opatření (rozsáhlé daňové úlevy) dle článku porušují legislativu Světové obchodní organizace a mohou poškodit evropské podniky. Zásadní změny opatření se však ani přes vyjednávání evropských politiků se Spojenými státy neočekávají a Evropská unie bude pravděpodobně nucena na americkou průmyslovou politiku reagovat. V příspěvku jsou krátce rozebrány tři možné reakce EU, žádná z nich však není ideální ani snadno proveditelná (otevření sporu na úrovni WTO, vlastní daňové úlevy ze strany evropských zemí, dotační politika financovaná Evropskou unií na způsob postpandemického balíčku). Dle článku má však do určité míry "máslo na hlavě" i samotná EU - i ze strany některých zemí (např. Francie) zaznívaly již dříve protekcionistické hlasy.

Podnik a podnikání

Jan Philipp Harries

A dataset for blockholders in US-listed firms

Soubor dat o velkých akcionářích ve firmách kótovaných na burze v USA

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 242, (2022) No. 4, p. 521-528

Příspěvek představuje nový soubor dat pro výzkum institucionálních a individuálních velkých akcionářů (blockholders) v podnicích kótovaných na burze v USA. Soubor obsahuje 758 666 analyzovaných podání o vlastnictví akcií za období od listopadu 1993 do května 2021. Vzhledem k polostrukturované povaze těchto dat nebyl srovnatelný soubor dat pro výzkum dosud k dispozici. - Poznámky.

Matthias Pfister, Christian Geyer

Wie besetzen die DAX40-Unternehmen den Posten des Aufsichtsratsvorsitzenden?

Jak společnosti zastoupené v indexu DAX40 obsazují pozici předsedy dozorčí rady?

Der Betrieb, Jg. 75, (2022) Nr. 46, S. 2685-2686

Zatímco první společnosti indexu DAX již mají v čele představenstva ženu a obecně usilují o větší rozmanitost při obsazování vedoucích pozic, článek zkoumá, jak je obsazeno současné nejvyšší vedení vrchního dozorčího orgánu společností indexu DAX40. - Poznámky.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Pojistný trh roste, ale jen nominálně

Profi poradenství & finance, Sv. 10, (2022) č. 11, s. 38-41

Pohled na meziroční vývoj pojistného trhu v České republice. Za pozitivní vývoj trh i nadále vděčí především neživotnímu pojištění, nicméně i životní pojištění posiluje. Předepsané pojistné v životním pojištění meziročně stoupl o 3,2 %, nadále se snižuje celkový počet smluv životního pojištění. Počet nově uzavřených smluv ŽP vzrostl o 6,7 % na 353 tisíc. Mnoho segmentů neživotního pojištění stále posiluje a tento trend má i nadále stoupající tendenci. Majetkovým škodám dominují požáry, s průměrnou škodou přes 700 tisíc Kč. Článek zdůrazňuje, že nominální a reálný růst předepsaného pojistného se výrazně rozcházejí a v dlouhodobém měřítku nemusí být dostatečný na pokrytí rostoucích škod.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Pojistné rozpravy

Sv. 2022, č. 39

Obraz současné světové a naší ekonomiky není po více než třech dekádách optimistický (s. 7-11); K vývoji světového pojišťovnictví (s. 12-16); Pojišťovnictví je proticyklickým faktorem. Odolá i vysoké inflaci? (s. 17-20); Teoretický i praktický přístup k udržitelnosti (s. 21-33); Daňové výhody a zdanění výnosů z životního pojištění (s. 34-42); PEPP v kontextu české penzijní reformy (s. 43-53); Nové pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (s. 54-62); Evropská právní úprava odpovědnosti umělé inteligence (s. 63-70).

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Ceny domů a bytů jedou z kopce : kdo otálí se zlevněním, prodělá

Profi poradenství & finance, Sv. 10, (2022) č. 11, s. 10-15

Článek přináší výsledky Kvartálního monitoru trhu s nemovitostmi v ČR realitní skupiny EHS, který ukazuje čtvrtletní pokles cen rezidenčních nemovitostí. Rychlost aktuálního tempa poklesu jasně ukazuje, jakým směrem se trh ubírá. Upozorňuje také na vnitřní rozdělení realitního trhu, kdy se utvářejí dvě cenové hladiny: u prodejců, kteří věří, že se trh brzy vrátí k růstu, a prodávají za jarní ceny a těch, kteří chtějí prodat rychle a jsou schopni udělat zásadní cenové ústupky, aby se potkali s poptávkou. Dále je uvedeno, že trh nájemního bydlení se dostává na historická maxima, v meziročním srovnání ceny nájemného stouply o 14 %. Grafy ukazují vývoj cen bytů a domů v nejlidnatějších krajích ČR za období Q3 2021 - Q3 2022 i prognózu poklesu cen v jednotlivých regionech. -- Více o ochlazení trhu s nemovitostmi viz s. 30-31. -- K prognóze zlevňování bytů viz HN č. 252/2022 (30.12.2022), s. 1-2.

Ceny nových bytů i nadále rostou

Profi poradenství & finance, Sv. 10, (2022) č. 10, s. 38-39

Aktuální pohled na vývoj rezidenčního trhu s novými byty v ČR. Očekává se, že v r. 2022 i 2023 bude trh stagnovat, ale zůstane stabilní. Kvůli velkému zdražování prakticky všech vstupů, nedostatečnému povolování nových staveb a oslabování nabídky vlivem odkládání projektů nedojde k plošnému snížení cen novostaveb. Ceny se s největší pravděpodobností ustálí na úrovni okolo 145 až 150 tisíc za m² a bude docházet ke zvyšování rozdílu v cenách mezi novostavbami a staršími byty. Pokles prodeje je zapříčiněn výrazně menší dostupností hypoték, které jsou letos zhruba třikrát dražší než před rokem, a také velkou nejistotou ohledně budoucího ekonomického vývoje. Výrazné oživení trhu by mělo přijít až s návratem úrokových sazeb hypoték ke 3 %. Nabídka nových bytů bude stagnovat nebo klesat.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Julia Schweitzer, Svenja Katharina Langohr

Arbeitsrechtliches „Tool-Kit“ der Mitarbeiterbindung : the Great Resignation - Was tun?

Pracovníprávní „sada nástrojů“ pro udržení zaměstnanců : velká rezignace - co dělat?

Der Betrieb, Jg. 75, (2022) Nr. 50, S. 2988-2991

Udržení kvalifikovaných zaměstnanců je jedním z nejdůležitějších úkolů v každodenní práci personalistů. Kvalifikovaní pracovníci jsou vzácní. Článek se věnuje (pracovníprávním) možnostem udržení zaměstnanců v Německu. - Poznámky.

Colby Smith, Caitlin Gilbert

Fed inflation fight expected to raise jobless level

Očekává se, že boj Fedu proti inflaci zvýší úroveň nezaměstnanosti

Financial Times, Vol. 2022, No. 41192 (8.12.2022), p. 2

Podle většiny oslovených předních akademických ekonomů povede snaha Federálního rezervního systému o potlačení vysoké inflace k nárůstu míry nezaměstnanosti v USA a největší světová ekonomika se v r. 2023 dostane také do recese. Nejnovější průzkum naznačuje slábnoucí optimismus, že centrální banka dokáže zkrotit cenové tlaky, aniž by způsobila podstatné ztráty pracovních míst. Zatímco většina ekonomů očekává, že nadcházející pokles bude krátkodobý, více než polovina se připravuje na to, že míra nezaměstnanosti výrazně vzroste ze současných 3,7 % na 5,5 % až 6 %.

Ladislav Jouza

Novela zákoníku práce 2023 : navrhované změny

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 18, (2023) č. 1, s. 17-20

Příspěvek seznamuje s připravovanou novelou zákoníku práce, která by měla nabýt účinnosti v prvním čtvrtletí r. 2023. Její součástí je transpozice dvou evropských směrnic: č. 2019/1158/EU o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a směrnice č. 2019/1152/EU o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v EU. Autor rozebírá povinnosti informování o obsahu pracovního poměru, informace při vyslání zaměstnance, změny při výkonu práce podle dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce (právo na dovolenou), nová pravidla pro práci na dálku (home office, úhrada nákladů, kontakt s pracovištěm, rozvrh pracovní doby) i doručování pracovníprávních písemností.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 70, (2022) č. 12

K některým změnám v nemocenském pojištění (s. 9-10); Otcovská dovolená a změny spojené s karanténou (s. 11-12); Parametry sociálního pojištění pro rok 2023 (s. 13-19); Splatnost mzdy (nejenom) za práci přesčas: později než v následujícím kalendářním měsíci? - judikatura (s. 30-35); Dohoda zaměstnavatele s odborovou organizací o době určité - rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 1207/2021 (s. 36-39); Změny ve zdravotním pojištění k 1.1.2023 (s. 40-42).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 18, (2023) č. 1

Povinnosti mzdové účetní na konci roku (s. 3-6); Bezplatné užívání nízkoemisních vozidel zaměstnanci (s. 10-12); Převzetí zaměstnanců novým zaměstnavatelem (s. 13-16); Novela zákoníku práce 2023 - navrhované změny (s. 17-20); Ochrana majetkových zájmů zaměstnavatele (s. 23-27); Kolektivní smlouvy - zdroj práv a benefit zaměstnanců (s. 28-31); Srážky ze mzdy - opět nově (s. 32-36); OSVČ a zdravotní pojištění od 1.1.2023 (s. 43-45); Účetní závěrka vybraných účetních jednotek (s. 58-62); Bezúplatné příjmy z pohledu veřejně prospěšných poplatníků (s. 68-71).

Právo

Milan Dočkal

Historie a vývoj komanditní společnosti a komparace její právní úpravy v obecném obchodním zákoníku se současným právním stavem

Obchodní právo, Sv. 31, (2022) č. 11-12, s. 27-36

Článek se věnuje komparaci právní úpravy komanditní společnosti obsažené ve Všeobecném obchodním zákoníku s aktuální právní úpravou. V jednotlivých kapitolách jsou uvedeny a porovnány hlavní právní normy týkající se komanditní společnosti, které tyto personální společnosti vymezují a některé je odlišují od jiných společností. - Poznámky.

Josef Pravec

Podnikatelé varují vládu kvůli stavebnímu zákonu: nebudeme atraktivní pro investory

Právní rádce, Sv. 30, (2022) č. 11, s. 16-17

Rekodifikace stavebního zákona, která by zjednodušila a zrychlila stavební řízení, se komplikuje. Platnost nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb. byla pozastavena a vláda připravuje vlastní právní úpravu. Ta má zachovat stavební úřady pod příslušnými orgány samosprávy, rozvolňuje princip jediného razítka stavebního úřadu a klade důraz na ekologické aspekty povolovacího řízení. Příspěvek seznamuje s obsahem prosazované novely stavebního zákona, hodnocením změn ze strany odborné veřejnosti a s některými výtkami směřujícími proti chystaným změnám.

Poslanecká sněmovna schválila právní úpravu využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností

Právní rozhledy, Sv. 30, (2022) č. 21, příl. Legislativa, s. i

Informace o návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s využíváním digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností a fungováním veřejných rejstříků. Jeho cílem je zapracovat do českého právního řádu evropskou směrnicí č. 2019/1151/EU týkající se využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností formou změny zákona o obchodních korporacích, rejstříkového zákona a živnostenského zákona. Směrnice upravuje pravidla pro vytváření společností online, online zápis poboček do rejstříku a online ukládání listin a údajů prováděné společnostmi a pobočkami. Ke změnám náleží mj. opuštění vymezení bezúhonnosti a definice podmínky výkonu funkce členů voleného orgánu obchodní společnosti i vytvoření nové evidence vyloučených osob, do které by měly být zapisovány všechny osoby, u nichž je dána překážka výkonu funkce (dle nového § 46 ZOK).

Zuzana Adamusová, Jana Balounová

Společné územní a stavební řízení vs. řízení o povolení záměru

Správní právo, Sv. 55, (2022) č. 6, s. 321-334

Příspěvek se zabývá porovnáním společného územního a stavebního řízení dle platného stavebního zákona s řízením o povolení záměru dle nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb., který má nabýt účinnosti dne 1.7.2023. Autorky poukazují na shodné a rozdílné procedurální prvky společného územního a stavebního řízení na jedné straně a řízení o povolení záměru na straně druhé, včetně odvolacího řízení a následného soudního přezkumu. Snaží se odpovědět na otázku, zda je řízení o povolení záměru dle nového stavebního práva zásadní obměnou společného územního a stavebního řízení, či nikoliv. Z analýzy vyplývá, že se tato dvě řízení výrazně neodlišují, rozdíly jsou spíše technické povahy. Nicméně za změny závažnějšího charakteru lze považovat nová pravidla spojená s odvolacím řízením a s následným soudním přezkumem. - Poznámky.

Bohuslava Horáková

Ujednání akcionářských dohod o liquidation preference optikou českého korporátního práva

Právní rozhledy, Sv. 30, (2022) č. 21, s. 746-751

Liquidation preference je běžnou součástí akcionářských dohod, kterou se akcionáři z řad investorů zajišťují, že peněžitá plnění poskytovaná společností akcionářům budou plynout v první řadě jim. Úskalí těchto ujednání se však mohou projevit tehdy, rozhodnou-li se akcionáři ponechat je pouze v akcionářské dohodě bez toho, aniž by byla alespoň částečně reflektována ve stanovách společnosti. Jsou-li

ustanovení liquidation preference ujednána pouze v dohodě akcionářů, vyvstává otázka, do jaké míry jsou v rovině korporátního práva efektivně vymahatelná. Autorka doporučuje, aby ujednání stanov byla modifikována způsobem odchylicím se od zákonných ustanovení upravujících distribuci finančních prostředků společnosti vůči akcionářům. U akciových společnostech se modifikace neobejde bez vytvoření zvláštního druhu akcií. - Poznámky.

Andrea Procházková

Ústavní soud ČR mezi právem a politikou

Právník, Sv. 161, (2022) č. 11, s. 1084-1097

Ústavní soud ČR za tři dekády existence již několikrát rozhodoval případy, které stojí na hranici (ústavního) práva a politiky. Určit, kde pomyslná dělicí čára mezi těmito propojenými koncepty leží, se zdá být skoro nemožné. Článek se zabývá vlivem doktríny politické otázky, původně amerického konceptu soudcovské zdrženlivosti, na rozhodovací činnost Ústavního soudu ČR. Autorka nejprve představuje vznik doktríny na Nejvyšším soudě USA, její ustálení a pojmenování v americké judikatuře. Následně definuje politickou otázku v českém ústavním soudnictví, její limity a aplikaci ÚS. Činí tak především na základě analýzy judikatury ÚS ČR z let 1993-2021 a prostřednictvím rozhovorů s ústavními soudci. Text dochází k závěru, že o vlivu americké doktríny politické otázky na českém Ústavním soudu není pochyb, vymezuje tematické oblasti judikatury, kde se tento vliv projevuje a ve kterých se zároveň rýsuje česká doktrína politické otázky. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Leonie Matejko, Stephan Sommer

The social sustainability barometer 2017–2019 : survey data on the Energiewende

Barometr sociální udržitelnosti 2017-2019 : údaje z průzkumu o Energiewende

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 242, (2022) No. 4, p. 529-545

Velká většina občanů podporuje přechod Německa na výrobu čisté energie (Energiewende). Energiewende však zahrnuje velký soubor aspektů, které ovlivňují míru její podpory. Barometr sociální udržitelnosti poskytuje komplexní datovou základnu o velkém množství otázek týkajících se Energiewende, která byla shromážděna ve třech vlnách průzkumu v letech 2017 až 2019 mezi více než 6 000 domácnostmi. - Poznámky.

Účetnictví

Hana Kubcová

Nový zákon o účetnictví

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, Sv. 2022, č. 4, s. 2-12

Autorka v příspěvku shrnuje obsah návrhu nového zákona o účetnictví, jenž byl v říjnu 2022 zaslán do připomínkového řízení. Připravovaný zákon, který by měl nahradit zákon č. 563/1991 Sb., reaguje na posun účetnictví od účtování k samotným výkazům, na požadavky zveřejňování nefinančních informací i na častější působení účetních jednotek na mezinárodních trzích. V jednotlivých částech článku jsou probrána tato témata: koncepční rámec (koncepční východiska), účetní výkaznictví, účetní jednotky, oceňování, vedení účetnictví, hotovostní účetnictví, konsolidace. - Poznámky.

Rüdiger Loitz

Softwarebilanzierung im Lichte der Digitalisierung. (Teil 1)

Účtování softwaru ve světle digitalizace. (1. část)

Der Betrieb, Jg. 75, (2022) Nr. 48, S. 2809-2819

Hodnoty podniků jsou významně určovány očekáváním digitální budoucnosti, což vyžaduje zásadní diskusi o platných účetních pravidlech a soupisu majetku pro digitalizaci, která zatím neproběhla. Záměrem je vtěsnat nové obchodní modely do korzetu stávajících pravidel. To se zdá být neúspěšné. Nehmotný majetek dramaticky roste, což není v rozvahách zohledněno. Je otázkou, zda má finanční výkaznictví ještě vůbec smysl. - Poznámky.

Rüdiger Loitz

Softwarebilanzierung im Lichte der Digitalisierung. (Teil 2)

Účtování softwaru ve světle digitalizace. (2. část)

Der Betrieb, Jg. 75, (2022) Nr. 49, S. 2873-2879

Nové technologie vyžadují nový způsob myšlení v účetnictví. Klasický postupný vývoj softwaru, který se podobal výrobě hmotného majetku, je nahrazován agilními způsoby práce, které způsobují vysoké nároky a především volatilitu v účtování nehmotného majetku. Stará definice operační připravenosti musí být přehodnocena v průběhu neustálého školení softwaru. Je třeba otestovat, zda jsou dosavadní předpisy pro účtování nehmotného majetku stále dostatečné. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 29, (2022) č. 9

Vyjádření Komory auditorů ČR k navýšení limitů pro povinný audit v ČR (s. 4-6); Usnesení XXVIII. sněmu Komory auditorů ČR konaného 14. listopadu 2022 v Praze (s. 8); Priority činnosti Komory auditorů ČR na období 2023-2024 (s. 9-10); Výsledky voleb na XXVIII. sněmu KA ČR (s. 11); Auditori se sešli na XXVIII. sněmu v Praze (s. 12-17); Hugo a Sally se baví o ISQM (s. 18-23).

Účetnictví

Sv. 2022, č. 12

Struktura výkazů účetní závěrky a zdroje pro jejich sestavení (s. 2-21); Směrná účtová osnova: účtová skupina 19 - opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku (s. 22-25); Dlouhodobé a krátkodobé účty u pohledávek a závazků (s. 29-31); E-commerce obchody s důrazem na prodej přes tzv. digitální platformu (s. 32-34); Některé daňové konsekvence související s agresí Ruské federace na Ukrajině (s. 38-49).

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí

Sv. 2022, č. 4

Nový zákon o účetnictví (s. 2-12); Obecné cíle auditora a provádění auditu v souladu s mezinárodními auditorskými standardy (ISA) (s. 13-20); Schvalování účetních závěrek (s. 21-24); Účetní metody - metoda časového rozlišení (s. 25-28); Změny ve finančních výkazech územních rozpočtů pro hodnocení jejich hospodaření od roku 2022 (s. 29-37); Účetní závěrka, pomocný analytický přehled a finanční výkazy v informačních systémech pro vybrané účetní jednotky (s. 38-45).

Účetnictví v praxi

Sv. 26, (2022) č. 9

Průmyslová práva v právních předpisech (s. 4-10); Porušení podmínek životního pojištění z pohledu daně z příjmů (s. 11-15); DPH u přeshraničních obchodních transakcí - 3. část - místo plnění u služeb (s. 16-19); Kryptoměny a jejich zachycení v účetnictví (s. 20-23); Účetnictví v rostlinné výrobě v ČR versus IFRS - 2. část (s. 24-29); Průvodce Koordinačními výbory (s. 30-36).

Veřejná správa

Peter Nemeč, Róbert Štefko, Matúš Kubák

Better environmental value using public procurement : evidence from Visegrad group countries

Lepší environmentální hodnota při zadávání veřejných zakázek : důkazy ze zemí Visegrádské skupiny

Finance a úvěr, Vol. 72, (2022) No. 4, p. 296-327

Environmentální hlediska při zadávání zakázek na zboží, služby a stavební práce pomáhají prosazovat cíle udržitelnosti a získávat lepší environmentální hodnotu při využití veřejných prostředků. Článek analyzuje vliv vybraných determinantů na ekologická kritéria pro zadávání veřejných zakázek v zemích Visegrádské skupiny. Na základě dat z let 2017-2019 autoři ukazují, že zelená kritéria jsou významnější v zakázkách zadávaných regionálními a místními zadavateli, což potvrzuje jejich významnou roli při naplňování cílů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Na druhou stranu relativně nízké využívání zelených kritérií naznačuje určitý rezervovaný postoj zadavatelů k prosazování environmentálních požadavků při udělování zakázek na základě ekonomicky nejvýhodnější nabídky. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Egovernment : elektronizace veřejné správy**Sv. 2022, Ročenka**

The Best 2022: přehled nejzajímavějších projektů elektronizace veřejné správy v ČR. Centrální projekty (s. 1-28); Projekty krajů (s. 29-53); Projekty měst a městských částí (s. 54-93); Projekty obcí (s. 94-101).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu**Sv. 28, (2022) č. 12**

Před kterými naléhavými výzvami stojí současné vodohospodářství (s. 9); Všechny tři segmenty územních rozpočtů zvyšují své výdaje. Přesto hospodaří s rozpočtovým přebytkem (s. 14-15); Finanční výhled je překvapivě jasný, a to i navzdory všemu nejistému (s. 16-17); Různé cesty, jeden cíl aneb Tři proměny odpadového hospodářství (s. 28-29); I úspěšná města se mají co ohánět - Cities in Motion Index (s. 32); Do komunitních knihoven lidé rádi zavítají, třeba jen na kus řeči (s. 36-37); Příklady participativního bydlení z Vídně mohou inspirovat i naše města (s. 42-43); Zadávání veřejných zakázek z pohledu legislativy (3) (s. 48-49).

Obec & finance : odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst a regionů**Sv. 27, (2022) č. 5**

Jak si poradit s příjmy a výdaji rozpočtu obce? (s. 9-11); Obce a kraje - hospodaření za osm měsíců letošního roku (s. 12-14); Příspěvek na výkon státní správy obcí a krajů v roce 2023 (s. 15); Výkonová úhrada přenesené působnosti obcí a její využitelnost v oblasti financování sociální práce (s. 18-19); Praktické poznatky k místnímu poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (s. 32-33); Možné povolební komplikace a jejich řešení (s. 34-35); Obec a odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci (22) (s. 37); Vyřizování žádostí o informace (15) - Když se žadatel o informaci brání (s. 40-41); K novele informačního zákona (s. 42); Digitální transformace veřejné správy (s. 44-45).

Veřejná správa**Sv. 33, (2022) č. 12**

Prezidentské volby v praxi městského úřadu (s. 5-7); Co skrývají hradní archivy? (s. 8-9); Nahlédnutí pod protokolární prezidentskou pokličku (s. 10-11); První dámy po boku prezidentů (s. 12-13); Vít Rakušan: Uplynulý rok byl jedním slovem hektický (s. 14-17); Děláme z povinnosti možnost - elektronizace veřejné správy (s. 18-19); Díky gastroodpadu můžeme topit, pohánět auta i ohřívat vodu (s. 20-22); Jindřich Fryč: Chci zlepšit vnímání státních zaměstnanců ve společnosti - rozhovor s náměstkem ministra vnitra pro státní službu (s. 24-25); Na výkon státní správy v roce 2023 půjde přes 14 miliard korun (s. 26); Začátek listopadu v duchu digitalizace - Czech Digital Week (s. 30-31); Jak se neztratit v online světě úřadů (s. 32-34); Jednací řád je podstatnou součástí zastupitelstva obce (s. 35); Bude NIS2 druhé GDPR? (s. 36-37); Evaluace není formalita, ale základ efektivního rozhodování (s. 38), Třetí přímá volba prezidenta republiky (speciální příloha).

Veřejné finance. Rozpočet

Tomáš Vyhnánek

Cesta k novému zákonu o řízení a kontrole veřejných financí otevřena [elektronický zdroj]

Interní auditor, Sv. 2022, č. 4, s. 25-27

Ministerstvo financí přistoupilo k pracím na přípravě nového zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Umožnil to projekt financovaný z EHP a Norských fondů, díky kterému bylo možné realizovat řadu potřebných analýz a následných setkání se zainteresovanou odbornou veřejností. Při posledním pokusu o novelizaci kontrolní legislativy bylo ministerstvu vytýkáno, že návrh zákona není dostatečně zdůvodněn analýzami a že neproběhly podrobné diskuse s těmi, kterých se zákon týká – obojí aktivitu nyní ministerstvo realizuje s cílem prosadit takovou verzi nového zákona o řízení a kontrole veřejných financí, která bude mít šanci na úspěch nejen v legislativním procesu, ale především pak v implementaci samotné. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2022/12/IA4_2022.pdf

Milena Konatar, Jovan Duraškovic, Julija Cerovic Smolovic, Milivoje Radovic

Does public debt affect economic growth? : panel evidence from Central and Eastern Europe

Ovlivňuje veřejné zadlužení hospodářský růst? : panelová data ze střední a východní Evropy

Politická ekonomie, Vol. 70, (2022) No. 5, p. 574-596

Autoři zkoumají povahu a význam účinků veřejného zadlužení na hospodářský růst v šestnácti státech střední a východní Evropy v období 2006-2018 (včetně ČR). Prostřednictvím modelu ECM zjišťují krátkodobý i dlouhodobý vztah mezi veřejným dluhem (a některými makroekonomickými ukazateli) a hospodářským růstem, jelikož tento vztah má výrazné důsledky pro veřejné politiky. Rovněž posuzují, nakolik výkyvy veřejného dluhu určují kolísání růstu HDP. Hlavní zjištění ukazují negativní vliv veřejného dluhu, reálné úrokové míry a devizového kurzu na růst, zatímco k ekonomickému růstu přispívají ukazatele míry úspor, otevřenosti ekonomiky, finančního rozvoje, tvorby fixního kapitálu a růstu populace. Autoři pracují s makroekonomickými daty MMF, Světové banky a národních statistických úřadů.

Životní prostředí

Michael Keen, Ian Parry, James Roaf

Border carbon adjustments: rationale, design and impact

Přeshraniční uhlíkový vyrovnávací mechanismus: odůvodnění, projekt a dopad

Fiscal studies, Vol. 43, (2022) No. 3, p. 209-234

Autoři hodnotí klíčové důvody, projekt a působení přeshraničního uhlíkového vyrovnávacího mechanismu (BCA). Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích je opatřením na ochranu klimatu, kterým se má omezit riziko tzv. úniku uhlíku (leakage) a které má EU pomoci dosáhnout ambicióznějších cílů v oblasti zmírňování změny klimatu. Únik uhlíku může vést k přesunu emisně náročné výroby mimo Evropu. Mezi důvody zavedení BCA autoři řadí udržení konkurenceschopnosti domácího průmyslu, snižování rizika úniku uhlíku a prosazování oceňování uhlíkových emisí (carbon pricing) v dalších státech. Mechanismus BCA hodnotí z pohledu národních států, zvažují různé parametry projektu a možné alternativní nástroje k dosažení cílů. - Poznámky.

Životní úroveň

Přežijí Češi finančně zimu?

Profi poradenství & finance, Sv. 10, (2022) č. 10, s. 30-33

Výsledky průzkumu současné i očekávané finanční situace domácností v ČR. V článku jsou charakterizovány vnímané příčiny současné krize, změny finanční situace domácností, možnosti vytváření úspor i šetření na výdajích. Je zdůrazněno, že v souvislosti s růstem cen energií plánuje mnoho domácností změnu způsobu vytápění. Zhoršení situace je uváděno v případě dostupnosti vlastního bydlení a výhodnosti financování bydlení formou hypotéky. -- K úsporám českých domácností a spotřebnímu chování viz HN č. 11/2023 (16.1.2023), s. 11.

Ostatní

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 66, (2022) č. 51-52

SVĚT 2023: Boj o Hrad: místo vyčpělé minulosti přichází nejistá budoucnost (s. 10-12); Jak zvýšit daně, aby si toho lidé nevšimli - komentář (s. 13); Pět důvodů, proč skoncovat s blbou náladou (s. 14-17); Velký energetický rébus: bez nových zdrojů nebo prudkého omezení spotřeby ceny energií neklesnou (s. 22-25); Daně se řídí i přírodními zákony - komentář (s. 36-37); Češi chudnou nejvíce od vzniku samostatné republiky (s. 38-40); Jací budou Češi roku 2023 - infografika (s. 50-51); Válka na Ukrajině: první měsíce nového roku naznačí, jak ruská invaze dopadne (s. 54-56); Si Ťin-pchingův sen. Zmizí vše individuální, zůstane kolektiv (s. 58-60); České předsednictví bylo úspěšné, to je ale málo (s. 62-63); Chaos ze světového obchodu odpluje v polovině příštího roku (s. 64-66); Lidstvo v letech 2023 až 2050 -

infografika (s. 70-71); Akciovým trhům hrozí ztracená dekáda: na obzoru je období dlouhodobé stagnace provázené vysokou inflací (s. 72-73).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 1-2

Kryptohop. Nebo trop? Kudy se vydá blockchain, není úplně jasné. Určitě se ale musí připravit na regulaci (s. 8-9); Třicet let po rozdělení státu je Česko stále o dva kroky napřed: do roku 2012 se Slovensko na Česko ekonomicky i sociálně dotahovalo, nyní ale čelí pádu do pasti středních příjmů - téma čísla (s. 12-16); Ekonomika je vyčerpaná, ve firemním sektoru převládají diletanti - rozhovor s P. Kysilkou (s. 18-21); Díky lepší analýze dat umí půjčit i firmám, jichž se banky bojí (s. 28-29); Česká ekonomika míří k digitálnímu euru, e-koruna nejspíš nebude (s. 30-31); Světová továrna čísla jedna se zadržela. Evropské firmy posilují obchod s USA - světový obchod (s. 36-37); Nejhorší nedostatek léků bychom mohli mít pomalu za sebou - rozhovor s D. Horákem z Dr. Max (s. 44-47); Zákony 2023: nová pravidla pro reklamaci i levnější krátké úvazky (s. 54-55); Pracovat na dohodu bude jistější, dovolená ale nebude pro každého (s. 56-57); Lidé od Indie po Dánsko hledají v práci štěstí. Čechům stačí, co mají: vlna fluktuace na domácím trhu práce byla malá a rychlá, nyní už jsou lidé zase opatrní (s. 58-60).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2022, č. 49

Sazby hypoték už tolik nestoupají (s. 9); Vláda v hororových časech: po roce vládnutí ho premiér Petr Fiala přirovnal ve vlastním bilančním videu ke scénám z akčního filmu. Kabinet totiž musí dělat věci zcela protikladné svým ideovým východiskům - téma čísla (s. 12-16); Bez recese vysokou inflaci odstranit nelze - rozhovor s ekonomem M. Slaným z DRFG (s. 18-20); Česko kopírovalo německý postoj k Rusku - komentář (s. 22-23); Vzor pro Evropu: britské škrty v rozpočtu a vyšší daně: Jeremy Hunt, nový ministr financí Velké Británie, svým spoluobčanům churchilovsky slíbil "krev, pot a slzy" a okamžitě je dodal (s. 26-27); Nazývat věci pravými jmény: pokud má prezident závažné výhrady k vytvářenému zákonu, měl by je vládě sdělit. Situace, kdy mlčí a nakonec vetuje zákon, je špatná, říká prezidentská kandidátka Danuše Nerudová - rozhovor (s. 28-33); Místo útesu bažina. Ternem roku 2023 má být Čína - seriál Kované investice (s. 34-35); Zelená agenda Saúdské Arábie: investice do solárních a větrných elektráren by monarchii mohly pomoci nejen splnit emisní cíle, ale také prodat víc ropy do zahraničí - ve spolupráci s Financial Times (s. 36-41); Bude nejlepší zároveň i nejdražší? Mistrovství světa ve fotbale v Kataru by měla vyhrát Anglie. Alespoň podle ceny svého kádru (s. 42-45); Na evropských kolejkách leží desítky miliard (s. 58).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2022, č. 50-51

Lidé se bojí zvyšování daní (s. 8); Prezident má zemi stmelovat: náš zájem je být v té části světa, která je demokratická, a není to úplně nutně vázáno jenom na EU nebo na NATO, říká prezidentský kandidát Petr Pavel - rozhovor (s. 12-20); České nebe po covidu - letectví (s. 22-23); V elektronickém sportu se točí miliardy korun (s. 26); Jak chytrá jsou chytrá města? (s. 30-32); Raketový hospodářský růst za rekordní cenu: s rychlou expanzí čínské ekonomiky v uplynulých desetiletích se objevily i výzvy nejen pro říší středu, ale i pro světový ekonomický řád (s. 34-36); Inflace se "láme", ač na vejcích se to nezdá - seriál Kované investice (s. 38-39); Rok plný bolesti: investoři se potácejí v nové éře vyšších sazeb - dvanáct měsíců poté, co šéf americké centrální banky Jay Powell skoncoval se superlevnými penězi, se správcí fondů stále snaží přizpůsobit zcela odlišnému prostředí - ve spolupráci s Financial Times (s. 40-45); Daruj. Darujeme. Darujte: ochota darovat peníze stále roste. V Česku i ve světě (s. 54-58); Nový svět, nová armáda: ruský vpád na Ukrajinu vyvolat nejen politický, ale i armádní a zbrojní šok. Armády celé Evropy se pouštějí do přezbrojování, a rovněž do posilování své stávající výzbroje (příl. Zbrojní průmysl, s. ii-xiii); NIS2 bude srovnatelná s GDPR (s. 76).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 1-2

Státní dluh už je skoro tři miliardy (s. 9); Kdo půjde z kola ven: doposud nikdy nebyla prezidentská volba tak zajímavá a vyrovnaná jako dnes - téma čísla (s. 12-20); Investování v době příliš mnoha nejistot: světové ekonomice hrozí v letošním roce recese - jak investovat (s. 22-39); Energetická krize oslabí eurozónu, odhadují experti - ve spolupráci s Financial Times (s. 36-37); Akciové trhy ovládla tradice: poté, co hlavní burzovní indexy odepsaly za rok 2022 dvouciferná procenta, je mnoho poražených, ale málo vítězů (s. 50-51); Místrí kryptoměnového zločinu: krádeže kryptoměn se pro severokorejský

režim staly jedním z hlavních zdrojů příjmů a ukazují, jak ve světě digitálních peněz schází regulace - ve spolupráci s Financial Times (s. 54-59); České firmy nejsou na krizi připravené (s. 74).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 235 (6.12.2022)

Kupní síla rekordně klesla, tři čtvrtiny lidí omezují výdaje (s. 2); Konec exekucí i za neplacení daní nebo sociálního pojištění. Stát chystá další "milostivé léto" (s. 3); Dva roky poklesu životní úrovně. Může to vláda ustát? (s. 16); Když jde o stravenky, chuť rušit daňové výjimky slábne - komentář k daňovým slevám (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 240 (13.12.2022)

Kdo si málo spoří na důchod, tomu se sníží státní příspěvek - penzijní připojištění (s. 1); Inlace opět nabrala na síle. Podražily hlavně potraviny (s. 2) a související komentář na s. 14; Obrana před vysokými cenami, nebo předzvěst zhroutení trhů? Evropa se hádá o stropy na plyn (s. 3); Sberbank získala z USA klíčovou výjimku, bez které mohl padnout prodej úvěrů spořitelně (s. 11); Bitcoin po pádu FTX odtéká z burz rekordním tempem (s. 11); Jízda na inflační horské dráze nekončí - komentář (s. 12).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 242 (15.12.2022)

Mise dokončena. Dalších šest let povedou ČNB odpůrci vyšších sazeb: prezident jmenoval do vedení centrální banky Jana Kubíčka a Jana Procházku (s. 1-2); Velké podniky mají jasno, za kolik bude elektřina a plyn. Detaily, jak o podporu žádat, se dozvedí až v lednu (s. 12); Lidé šetří a kupují méně aut, čekací doby na nové vozy se zkracují (s. 13); Realitní trh zůstane zamrzlý. Investic do kanceláří a obchodních center ubude - komerční nemovitosti (s. 15); EU posílá na zelené energie rekordní sumy. Češi ale dotace brzdí složitou byrokracií (příl. Energetická nezávislost, s. 4).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 244 (19.12.2022)

Systém emisních povolenek se změní. Kompromis dojednali Češi (s. 2); Aukro či Airbnb začnou informovat finanční úřad o obchodech uživatelů. Není ale jasné za jakých podmínek - digitální platformy a DAC 7 (s. 10); Obchodní řetězce budou muset podávat zprávy o své udržitelnosti. Většina z nich to zatím nedělá - zveřejňování údajů o odpovědném podnikání, ESG (s. 11).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 245 (20.12.2022)

Na tisíce firem se chystá další administrativa. Jde o miliony: povinnosti vyplývající z nové evropské směrnice NIS 2 (s. 3); Strop 180 eur. Země EU se dohodly na omezení cen plynu (s. 4); "Stát už není nepřítel". Ukrajinskou ekonomiku drží neobyčejná ochota lidí platit daně i pomoc Západu (s. 10); Balkán i Afrika. Německo jde proti čínské rozpínavosti dvacítkou megaprojektů - mezinárodní obchod (s. 11); Energetická bezpečnost není jen dostatek plynu v zásobnících - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 249 (27.12.2022)

Ceny energií mohou v příštím roce klesat. Záleží na Francii i zájmu Asie: počasí, francouzské reaktory, rychlost výstavby LNG terminálů, poptávka v Číně a náklady na emisní povolenky rozhodnou o tom, zda se ceny energií v příštím roce stabilizují (s. 1); Inlace je největší ekonomické zlo, sazby se měly zvyšovat dál, aspoň symbolicky - rozhovor s J. Rusnokem, bývalým guvernérem ČNB (s. 4-5); Co přinese válka Ukrajině a co Rusku? Jaro naznačí, jak ruská invaze dopadne (s. 7); Na Česko se žene další inflační vlna. Opět zdraží energie, teplo, voda i potraviny (s. 8); České předsednictví? Udrželi jsme jednotu proti Rusku (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 67, (2023) č. 3 (4.1.2023)

Kdo proti jaru nezlevnil o milion, byt v pražském paneláku neprodá – pokles cen nemovitostí (s. 1) a související rozhovor na s. 5; Hledá se šéf berních úředníků. Hlásit se mohou i lidé „zvenčí“ (s. 2); Živnostníci přecházejí na paušální daň s vyšším limitem, nemusí však být pro každého (s. 4) a související příspěvek na s. 4; Kompenzace za stropy budou vyšší, než čeká vláda, říká ERÚ - kompenzace dodavatelům energií (s. 9); Předsednictví EU jsme zvládli dobře. Hlavně ale udělalo z Česka silnějšího člena unie (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 4 (5.1.2023)**

Koruna je k euru nejsilnější skoro za 12 let (s. 2); Česko má rekordní dluh. Na úrocích zaplatí tolik, kolik by stálo 400 kilometrů dálnic (s. 3); Česká obrana se už příští rok dočká dvou procent HDP – armáda ČR (s. 3); Automobilky z Evropy a USA stahují výrobu dílů z Číny (s. 14).

Hrot**Sv. 2022, č. 50**

Jak daleko chce zajít? Viktor Orbán býval jenom nepříjemností. Dnes představuje pro Evropskou unii akutní existenční hrozbu - téma čísla (s. 6-11); Opravdu má Babiš druhé kolo jisté? - komentář k předvolebním průzkumům (s. 17); Děkan rezignoval, Nerudová roste - kauza turbostudentů na Mendelově univerzitě v Brně (s. 24-26); Promrhaná šance: politologové: politici zklamali, když ani před další přímou volbou neupravili pravomoci hlavy státu (s. 28-29); Odkud že ty prachy jsou... ČR vychází z mezinárodních srovnání jako jedna z nejatraktivnějších zemí pro praní špinavých peněz ze zahraničí. Řešení nabízí třeba Lotyšsko (s. 30-31); Ájatolláhové couvají: Dolů s těmi šátky: nervózní íránská vláda ustupuje demonstrantům a doufá, že se díky tomu udrží u moci - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37); Sovětský svaz - náš mor - výročí 100 let založení SSSR (s. 39-41).

Hrot**Sv. 2022, č. 51-52**

Rok záramovaný populistickou lží a strachem: v uplynulém roce jsme se měli vynořit z covidového kómatu. Ruská válka a všechno s ní související postavily prognózy na hlavu - téma čísla (s. 6-13); Se stropy ke dnu - komentář k zastropování cen energií (s. 18); Milošovo bankovní dědictví - komentář ke jmenování nových členů bankovní rady ČNB (s. 19); Dokážu vést zemi v krizi: prezidentská kampaň vstupuje do závěrečné fáze. Jeden z favoritů, generál Petr Pavel, počítá s tím, že se souboj o Hrad ještě vyostří (s. 20-25); Rok rozpočtové improvizace: Česko vstoupí do příštího roku se státním rozpočtem, který plánuje další dramatický růst dluhů. Skutečnost může být ještě podstatně horší než plán (s. 32-33); Nejdřív štěpení, potom fúze: nejdůležitější události v jaderné energetice, které ovlivní i dění v Česku (s. 38-39); Banka ve vlastní šňávě po toskánsku - Monte dei Paschi di Siena (s. 46-47); O marockých lvech a hrdosti - ve spolupráci s The Economist (s. 54-55); Šipky nenoste, tady se hází sekerou: vrh sekerou je možná nepřátelštějším novým sportem v Americe - ve spolupráci s The Economist (s. 55-56); Triliony z tiskárny - hyperinflace před 100 lety v Německu (s. 62-65).

Hrot**Sv. 4, (2023) č. 1**

Volači a Kličači útočí: podvodů v kyberprostoru přibývá a jsou čím dál sofistikovanější. Oběti "kyberšmejdů" se při troše nepozornosti může stát skoro každý. Ročně ukradnou miliardy - téma čísla (s. 6-9); Zázrak v Číně - komentář ke covidové situaci (s. 15); Zelená marihuaně? Dekriminalizace je správná cesta - rozhovor s adiktologem I. Doudou (s. 16-22); Zabalíme to a půjdeme jinam: Británie byla po desítky let magnetem na přistěhovalce. Teď se situace hlavně kvůli brexitu, propadu libry a inflaci začíná obracet - makropohled M. Zámečnicka (s. 30-31); Nečekaní vítězové roku 2022: kdo si v roce čínské chřipky, ruské války a globální inflace vedl nejlépe a kdo nejhůře - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37); Pandemie a triumf ludditů: covid-19 měl přinést nezvratnou automatizaci a likvidaci celých odvětví lidské práce. Proč se to nestalo? - ve spolupráci s The Economist (s. 38); Investice 2022: rok největšího nárůstu investorů (s. 39).

Hrot**Sv. 4, (2023), č. 2**

Je to kampaň. Nudná a šedivá - prezidentské volby - téma čísla (s. 6-11); Hodně dočasná omluvenka - komentář k fiskální politice ČR (s. 16); Prý s každým prohrajou? Tak uvidíme: nejsem ničím loutka a nikomu nedlužím službičky, tvrdí prezidentský kandidát Andrej Babiš - rozhovor (s. 18-23); Nervozita před největší migrací: před oslavami čínského nového lunárního roku se dají do pohybu stovky milionů lidí. Výsledek jejich promořování ovlivní světovou ekonomiku víc než co jiného - makropohled M. Zámečnicka (s. 30-31); Chraň se, nebo plať: nová evropská směrnice o kybernetické bezpečnosti NIS 2 ovlivní tisíce českých firem (s. 36-37); Nafta, krev a hniječící maso: u Bachmutu

umírají denně stovky Ukrajinců a Rusů. Prigožin tam s Wagnerovci chce Putinovi ukázat, jak se dá na Ukrajině vyhrát - ve spolupráci s The Economist (s. 38-39); Tři roky v maléru: dopady brexitu v grafech. Kdy se může Británie vyhrabat z nejhorsího? - ve spolupráci s The Economist (s. 40-41).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 20, (2022) č. 12

Navýšení limitu obrátu pro povinnou registraci k dani z přidané hodnoty na 2 mil. Kč (s. 3-9); Postavení finančního a kontrolního výboru zastupitelstva obce (s. 10-15).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	39
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	39
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	39
Informatika. Počítače	40
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	40
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	40
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	41
Právo.....	41
Statistika. Demografie. Sociologie	41
Účetnictví	42
Ostatní	42

Daně

30119

Alena Vančurová, Hana Zídková

Daňový systém ČR 2022

Praha : Wolters Kluwer, 2022, 353 stran : ilustrace

Výklad fungování jednotlivých daní, jejich vzájemných vazeb i daňového systému jako celku v kapitolách: Daň a její konstrukce; Daňový systém; Správa daní; Daň z příjmu právnických osob; Daň z příjmu fyzických osob; Sociální pojistné; Selektivní daně ze spotřeby; Daň z přidané hodnoty; Daň z nemovitých věcí. Důraz je kladen na zobecnění a srozumitelnost textu. Odkazy upozorňují na logické souvislosti mezi prvky jednotlivých daní. Součástí výkladu jsou modelové i praktické příklady, tabulky a grafy. Komplexně zpracovaná problematika daní reaguje na právní stav k 31.8.2022. - Vydání první - ISBN: 978-80-7676-362-3 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

30117

Erica Stanford

Kryptoválky : záludný svět kryptoměn - lákavé a nejisté investice, zmizelé miliardy, obří podvody i fingovaná úmrtí

Brno : Lingea, 2022, 253 stran

Kryptoměny a investice do nich se staly celosvětovým fenoménem. Autorka je zakladatelkou britské organizace Crypto Curry Club, zabývající se sdílením a šířením informací týkající se kryptoměn a kryptotechnologií. V této knize popisuje známé i méně známé kryptoměny a jejich zakladatele. Upozorňuje na největší podvody založené na kryptoměnách a tržní manipulaci při obchodování s kryptoměnami. Autorka vystihla vše, co je špatné, i vše, co je skvělé na převratném světě kryptoměn. Analyzuje i jeho budoucnost. - 1. vydání - Cryptowars (název originálu). - ISBN: 978-80-7508-813-0 (vázaná)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

30098

International Monetary Fund

World economic outlook. April 2022., War sets back the global recovery

Světový hospodářský výhled. Duben 2022., Válka zpomaluje globální oživení

Washington : International Monetary Fund, 2022, xviii, 178 stran : tabulky, grafy, vzorce

Hospodářské předpovědi a analýzy problémů hospodářské politiky členských zemí MMF, globální ekonomiky a rozvoje mezinárodních finančních trhů v letech 2022-2023 (z dubna 2022). K dluhu soukromého sektoru a globálnímu oživení, k zelenějšímu trhu práce: zaměstnanost, politika a ekonomická transformace, ke globálnímu obchodu a hodnotovým řetězcům během pandemie. Statistická příloha shrnuje historická data a odhady pro roky 2022-2023 i střednědobé scénáře na období 2022-2027. Válka na Ukrajině vyvolala nákladnou humanitární krizi. Hospodářské škody způsobené konfliktem zároveň přispějí k výraznému zpomalení globálního růstu v roce 2022 a přispějí ke zvýšení inflace. Ceny pohonných hmot a potravin rychle rostou, což nejvíce postihuje zranitelné obyvatelstvo v zemích s nízkými příjmy. - Poznámky -- Přílohy. - ISBN: 978-1-61635-942-3 (brožováno)

Informatika. Počítače

30099

Robert Hoekman, Jr., Jared Spool

Web anatomy : interaction design frameworks that work**Anatomie webu : fungující rámce interakčního designu**

Berkeley : New Riders, 2010, ix, 213 stran : obrázky

Knihy představuje úvod do rámců interakčního designu a jejich využití při tvorbě efektivních webových stránek. Používání rámců pro interakční design, zkoumání psychologie, která stojí za hlavními rámci, důkladný pohled na to, jak rámce změni způsob vaší práce k lepšímu. Autoři na příkladech úspěšných i nepříliš úspěšných projektů rozebírají prvky, z nichž se skládá několik běžných interaktivních webových systémů, diskutují o aspektech implementace, nabízejí příklady inovací založených na těchto standardech, odhalují, jak rámce fungují ruku v ruce se vzory a komponentami, a ukazují, jak rámce začlenit do svého procesu. - ISBN: 978-0-321-63502-0 (brožováno)

30114

Karel Klatovský, Josef Pecinovský

Windows 11 : snadno a rychle

Praha : Grada, 2022, 144 stran : ilustrace

Příručka pro mírně pokročilé uživatele. Seznamuje se základními pracemi s operačním systémem, aplikacemi, multimédií, zabezpečením a uživatelskými účty, internetem (Microsoft Edge) a sdílením, zálohováním a obnovením souborů, i pokročilými pracemi v systému. - První vydání - ISBN: 978-80-271-3616-2 (brožováno)

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

30111

Luboš Fleischmann

Evropská hospodářská a měnová unie v souvislostech

Praha : Grada, 2022, 165 stran : ilustrace

Cílem publikace je poskytnout ucelený obraz měnové a hospodářské unie (dále HMU) od jejího vzniku, přes teoretické souvislosti až po její současné fungování. Nedílnou součástí je i kapitola věnující se dopadu případného členství České republiky v bankovní unii, včetně komparace makroekonomických a bankovních ukazatelů s jinými státy. Výklad pokrývá jak základní otázky na pozadí historických souvislostí, tak se v samostatných kapitolách podrobně věnuje příčinám vzniku bankovní unie, a kromě dalších souvislostí také ve vztahu k finanční krizi po roce 2008. Více z obsahu jednotlivých kapitol: politika hospodářské soutěže a politika v oblasti finančních služeb, instituce HMU, regulace a dohled, bankovní unie, makroekonomická nerovnováha zemí EU, daňová politika EU a analýza makroekonomických ukazatelů v zemích HMU. - První vydání - ISBN: 978-80-271-1026-1 (brožováno)

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

30097

International Monetary Fund

Global financial stability report : shockwaves from the war in Ukraine test the financial system's resilience. April 2022**Zpráva o globální finanční stabilitě : otřesy způsobené válkou na Ukrajině testují odolnost finančního systému. Duben 2022**

Washington : International Monetary Fund, 2022, xvi, 83 stran : tabulky, grafy, rámečky

Publikace vydávaná 2x ročně Mezinárodním měnovým fondem. Hodnotí hlavní rizika, kterým čelí globální finanční trhy, za účelem rozpoznání systémové zranitelnosti. Tato zpráva se zabývá důsledky války na Ukrajině pro finanční stabilitu, rizikovým spojením mezi státem a bankami na rozvíjejících se trzích a rychlým růstem finančních technologií: zranitelnostmi a výzvami pro finanční stabilitu. - Poznámky. - ISBN: 979-8-40020-529-3 (brožováno)

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

30118

Petr Ort

Oceňování nemovitostí ve zvláštních případech

Praha : Leges, 2022, 229 stran

Teorii oceňování nemovitostí autor následně propojuje se znaleckými úkoly. Nabízí jejich praktická řešení, která vznikají v souvislosti s oceňováním věcných břemen, práva stavby, stavby na cizím pozemku, závad na nemovité věci, nekomerčních pozemků a staveb či rekonstrukce staveb. Výklad vychází z novely zákona o oceňování majetku zák. č. 237/2020 Sb., který změnil způsob oceňování některých typů majetku. Jedinou pomůckou je také přehled vývoje nájemného pozemků, bytových a nebytových prostor v letech 1990 až 2020. - Vydání první - ISBN: 978-80-7502-595-1 (brožováno)

Právo

30120

Jiří Spáčil a kolektiv

Věcná práva, katastr nemovitostí a správa cizího majetku

V Praze : C.H. Beck, 2022, xxxiii, 317 stran

Učebnice obsahuje ucelený výklad nejen věcných práv, ale rovněž správy cizího majetku a veřejných seznamů, zejména katastru nemovitostí. Výklad je rozložen do sedmi částí: Věcná práva jako absolutní majetková práva; věc jako předmět věcných a jiných majetkových práv. Držba a její ochrana. Vlastnické právo; základní vymezení. Sousedské právo. Spoluvlastnictví a jeho formy; společenství jmění. Věcná práva k věcem cizím. Přejícná ustanovení občanského zákoníku týkající se věcných práv; právní režim staveb zřízených před 1.1.2014. Veřejné seznamy, katastr nemovitostí. Správa cizího majetku a svěřenské fondy. Výklad je doplněn praktickými případy, odkazy na významnou judikaturu i literaturu. - Vydání druhé, aktualizované - ISBN: 978-80-7400-885-6 (vázáno)

30121

Karel Svoboda

Zastavení exekuce

V Praze : C.H. Beck, 2022, xxiii, 335 stran

Zastavení exekuce může mít různé následky v závislosti na důvodu, pro který k zastavení dochází. První část publikace je zaměřena na aktuální problémy související se zastavením exekuce (např. milostivé léto, ochrana manžela povinného v exekuci, zastavení skončené exekuce vymožením, zvláštní podstata notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti aj.) Druhá část výkladu se věnuje obecným důvodům pro zastavení exekuce a vysvětluje jednotlivé varianty, např. zastavení exekuce se souhlasem účastníků, pro nevykonatelnost exekučního titulu, pro dodatečné zrušení nebo neúčinnost exekučního titulu, pro bezúčelnost, podle §268 občanského soudního řádu, pro jiný důvod atd. Výklad obsahuje aktuální poznámky a příklady. - 2. vydání - ISBN: 978-80-7400-894-8 (brožováno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29950/1510a

Celní předpisy : redakční uzávěrka 14.11.2022

Statistika. Demografie. Sociologie

30110

Julius Janáček

Statistika jednoduše : průvodce světem statistiky

Praha : Grada, 2022, 120 stran : ilustrace

Základní principy a spojitosti v oboru statistiky. Publikace vysvětluje základní statistické pojmy a principy, správné interpretování výsledků a správný výběr adekvátních statistických metod a testů.

Např.: deskriptivní statistika, náhodné veličiny, normální rozdělení a centrální limitní věta, korelace, statistické testování, regrese a přehled statistických testů. Kniha je psána odlehčeným stylem a primárně určená studentům statistiky. - První vydání - ISBN: 978-80-271-1738-3 (brožováno)

Účetnictví

30123

Dana Dvořáková

Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS

Brno : BizBooks, 2022, 358 stran : tabulky, ilustrace

Cílem publikace je pomoci porozumět logice IFRS a usnadnit výkladem i praktickými příklady studium a aplikaci IFRS v praxi. Publikace se především zabývá problematikou účetnictví a vykazování podnikatelských subjektů. Jednotlivé části publikace systematicky seznamují s danou oblastí a vzájemnými vazbami a souvislostmi jednotlivých standardů v kapitolách: Mezinárodní harmonizace účetnictví a účetního výkaznictví; Konceptní rámec finančního výkaznictví; Oceňovací přístupy užívané v IFRS; Rozvaha; Dlouhodobá nehmotná aktiva; Dlouhodobá hmotná aktiva určená k užívání účetní jednotkou; Leasingy; Dlouhodobé investice; Dlouhodobá aktiva držená k prodeji a ukončované činnosti; Zásoby; Biologická aktiva; Finanční nástroje; Vlastní kapitál, výkaz o změnách; Rezervy, podmíněné závazky a podmíněná aktiva; Závazky vůči zaměstnancům; Daně ze zisku; Státní dotace; Výnosy ze smluv se zákazníky; Výkaz o úplném výsledku hospodaření - výsledovka; Výkaz peněžních toků; Komentář k účetním výkazům. Publikace vychází z aktuálního znění standardů vydaných v roce 2022. - 6. aktualizované a doplněné vydání - Klíčová slova s anglickými ekvivalenty. - ISBN: 978-80-265-1085-7 (vázáno)

30116

Pavla Slavičková

Kamerální účetnictví a jeho vývoj na území dnešního Česka

Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2022, 301 stran : formuláře

Historický vývoj kamerálního účetnictví v českých zemích od doby vlády Marie Terezie do padesátých let minulého století. Původ a počátky kamerálního účetnictví, vývoj jeho účetní soustavy, rozšíření puteánského kamerálního účetnictví a jeho podstata, uplatnění ve státním účetnictví v orgánech veřejné správy během druhé poloviny 19. století až první poloviny 20. století, Československé státní účetnictví. - ISBN: 978-80-7422-838-4 (vázáno)

29945IX

Vladimír Hruška, kolektiv autorů

Vnitropodnikové směrnice 2022; Dotazy z praxe

Praha : Svaz účetních České republiky, 2022, 64 stran

První příspěvek nabízí základní informace o nejdůležitějších vnitropodnikových směrnících účetních jednotek podnikatelských subjektů. Výčet a výklad nejdůležitějších směrnic (majetek, zásoby, kurzové rozdíly, inventarizace, pokladna, cenné papíry, účetní závěrka aj.). Odborná stanoviska k dotazům z praxe jsou obsahem druhého příspěvku. Např.: pracovněprávní nároky vyslaných zaměstnanců, zdanění příjmů zahraničního umělce, dobrovolný peněžitý příspěvek akcionáře mimo základní kapitál aj. - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-031-3 (brožováno)

Ostatní

30122

Vaclav Smil ; přeložil Pavel Kaas

Energie : průvodce pro začátečníky

Praha : Kniha Zlín, 2022, 274 stran : ilustrace, 1 mapa, portréty

Aktuální kniha o možnostech využití energie, její produkci i vlivu na změnu klimatu. Práce kanadského vědce českého původu zkoumá nejrůznější aspekty všudypřítomného pojmu energie. Autor předkládá ucelený přehled o podstatě energie a jejích různorodých formách i konverzích v čase a prostoru.

Přibližuje klíčové role, jaké energie plnila ve vývoji naší planety, jak byla využívána v historii lidstva a jak se její význam proměnil v moderní společnosti. Z mnoha úhlů zkoumá např.: metabolické procesy v tělech živých organismů, biosféru planety Země a obnovitelné zdroje, globální oteplování a jeho prevenci i politicky motivovaný zápas o účinnější a ekologičtější paliva. - Vydání druhé - Energy (originál). - ISBN: 978-80-7662-372-9 (vázáno)

30108

Václav Klaus, Jiří Weigl, Ladislav Jakl

Konec Československa : 30 let od vily Tugendhat

Praha : Institut Václava Klause, 2022, 61 stran

Svémi příspěvky autoři připomínají 30. výročí rozdělení Československa. Publikace poskytuje autentické svědectví hlavního aktéra tehdejších dějů – Václava Klause, ale také příspěvky dvou jeho blízkých spolupracovníků. Symbolem konce federace se stala brněnská vila Tugendhat. I když v ní v létě 1992 probíhaly rozhovory mimořádné důležitosti, s tezí, že právě tam se rozhodlo o rozdělení Československa, je nutné polemizovat. Názvy uveřejněných příspěvků: Tugendhatem rozdělení skončilo, ne začalo (L. Jakl); Jak to bylo před třiceti lety - připomenutí 30. výročí rozdělení Československa (J. Weigl); 30. výročí rozdělení Československa začíná být tématem veřejné diskuse (V. Klaus) a přepisy dvou rozhovorů V. Klause k tématu. - Vydání první - ISBN: 978-80-7542-088-6 (brožováno)

30115

David J. Lieberman ; překlad Lenka Štěpáníková

Nenechte se vytočit : spolehlivý způsob, jak zůstat v klidu v jakékoliv konverzaci nebo situaci

Praha : Grada, 2022, 230 stran

Příčiny hněvu a techniky jeho zvládnání. Pouze pochopení mechanismu vzteku motivuje k zachování klidu. - První vydání - Never get angry again (název originálu). - ISBN: 978-80-271-3559-2 (brožováno)

Seznam českých periodik pro rok 2023

Acta VŠFS	3-4x ročně
Ad Notam	dvouměsíčník
Agricultural economics	měsíčník
Antitrust	čtvrtletník
Auditor	10x ročně
Bankovníctví	čtrnáctideník
Bulletin advokacie	čtvrtletník
Bulletin Komory daňových poradců	dvouměsíčník
Clo-douane	měsíčník
Computer	čtrnáctideník
Časopis pro právní vědu a praxi	čtvrtletník
Čtenář	měsíčník
Daně a právo v praxi	čtrnáctideník
Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále	měsíčník
Daňová a hospodářská kartotéka - DHK	čtrnáctideník
Daňový a účetní TIP	čtrnáctideník
Demografie	čtvrtletník
Dokumentační zpravodaj VÚPSV	11x ročně
DPH aktuálně	čtrnáctideník
dTEST	měsíčník
E+M Ekonomie a Management	čtvrtletník
Ekonom	týdeník
Euro	týdeník
Finance a úvěr	dvouměsíčník
Finanční a ekonomické informace	měsíčník
Finanční, daňový a účetní bulletin	čtvrtletník
Fond Shop	čtrnáctideník
Forbes	měsíčník
Fórum sociální politiky	dvouměsíčník
Hospodářské noviny	týdeník
Hrot	týdeník
Chip	měsíčník
Interní auditor	čtvrtletník
Judikatura Evropského soudního dvora	dvouměsíčník
Jurisprudence	dvouměsíčník
Knihovna	2x ročně
Mezinárodní vztahy	čtvrtletník
Moderní obec	měsíčník
Mzdová účetní	měsíčník
Národní pojištění	měsíčník
Obec & finance	5x ročně
Obchodněprávní revue [OR]	měsíčník

Obchodní právo	měsíčník
Odhadce a oceňování majetku	čtvrtletník
Politická ekonomie	8x ročně
Politologický časopis	3x ročně
Práce a mzda	měsíčník
Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]	měsíčník
Právní rádce	měsíčník
Právní rozhledy	čtrnáctideník
Právník	měsíčník
Profi poradenství & finance	měsíčník
Respekt	týdeník
Sbírka právních předpisů hlavního města Prahy	nepravidelně
Scientia et Societas	čtvrtletník
Senát	čtvrtletník
Soudní inženýrství	čtvrtletník
Soudní judikatura	měsíčník
Soudní rozhledy	měsíčník
Správní právo	8x ročně
Statistika	čtvrtletník
Statistika & my	měsíčník
Stavební právo - Bulletin	čtvrtletník
Trestněprávní revue	měsíčník
Trestní právo	měsíčník
Účetní a daně	měsíčník
Účetnictví	měsíčník
Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí	čtvrtletník
Účetnictví v praxi	měsíčník
Unes - účetnictví neziskového sektoru	měsíčník
Veřejná správa	čtrnáctideník
Veřejné zakázky	dvouměsíčník
Veřejné zakázky v praxi	dvouměsíčník

Seznam zahraničních periodik pro rok 2023

American Economic Journal : Applied Economics	USA	čtvrtletník
American Economic Journal : Economic policy	USA	čtvrtletník
American Economic Journal : Macroeconomics	USA	čtvrtletník
American Economic Journal: Microeconomics	USA	čtvrtletník
The American Economic Review	USA	5x ročně
Der Betrieb	Německo	týdeník
Bulletin for international taxation	Holandsko	měsíčník
CESifo Economic studies	Velká Británie	čtvrtletník
The Economist	Velká Británie	týdeník
Ekonomické rozhľady	Slovensko	čtvrtletník
European financial review	Velká Británie	dvouměsíčník
European taxation : official journal of the Confédération fiscale européenne	Holandsko	měsíčník
Financial Times	Velká Británie	deník
FinanzArchiv	Německo	čtvrtletník
Finanz-Rundschau	Německo	čtrnáctideník
Fiscal studies	Velká Británie	čtvrtletník
Global Financial Stability Report	USA	2x ročně
Global trade and customs journal	Holandsko	měsíčník
Handelsblatt	Německo	deník
IMF Economic Review	USA	čtvrtletník
International VAT monitor	Holandsko	dvouměsíčník
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik	Německo	dvouměsíčník
The Journal of economic literature	USA	čtvrtletník
The journal of economic perspectives	USA	čtvrtletník
Journal of financial crime	Velká Británie	čtvrtletník
Journal of financial stability	USA	dvouměsíčník
Trend	Slovensko	týdeník
Umsatzsteuer-Rundschau	Německo	čtrnáctideník
WirtschaftsWoche	Německo	týdeník
World Economic Outlook	USA	2x ročně

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovníctví The Economist Finansy Soudní rozhledy
daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie pa
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pa
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obo
Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právnický CEE Quarterly Pojistné rozp
Auszüge aus Presseartikeln Nationalni pojistění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biate
The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Finanční, daňový a účetní bulletin Obo
Právnický časopis Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of mone